

Pārsteidzoši priekšnesumi jaunās vietās

Šogad festivālā *Dzīres Kuldīgā* daudz jaunumu: svētki ritēs trīs dienas, ir mainītas vietas, un radīta jauna pieeja.

Septiņas klavieres, septiņi pianisti

Rātslaukuma apmeklētājus gaida instalācija *Skatuve No. 777*, kurā ikviens varēs spēlēt klavieres, kā arī klausīties īpašu muzikālu performanci.

Vakaros no 19.00 ik stundu performancē *777 sekundes klavieru skaņās* piedalīsies septiņi pianisti. Tas ir pianistes Marikas Šaripo speciāli komponēts darbs. Šogad pilsētai aprit 777 gadi, un šāds koncepts svētkiem Rātslaukumā radies Kuldīgas aktīvās atpūtas centra vadītājai Janai Bergmanei un scenogrāfam Mārcim Ziemiņam.

Nedēļas sākumā M. Ziemiņš ar draugiem Rīgā izvērsis akciju, aicinot par simbolisku atlīdzību pārdot klavieres. Stāsta J. Bergmane: „Lielākoties visas ir no Boldeņģes apkārtnes. Bija arī tādas, kas jānes no piektā stāva. Klavieres ir ļoti dažādas: gan Rīga, gan Krasnij oktjabrj.” Tās nokrāsotas baltas un atceļojušas uz Kuldīgu.”

Šovakar 23.00 tur programmā *Brigadieris* uzstāsies jaunais kultūras ministrs, solists Nauris Puntulis un pianiste M. Šaripo, bet rīt tūlīt pēc pusnakts – dziedātāja Elza Rozentāle.

Skatuve, uz kuras Kuldīgas Rātslaukumā būs septiņas klavieres, veidota 360 grādos, lai priekšnesumus var redzēt no visām pusēm.

Atdzīvosies Māras diķa apkārtnē

Pie Māras diķa vakar iekārtota vieta ar divām skatuvēm un daudzveidīgu atrakciju un atpūtas piedāvājumu gan ūdenī, gan diķmalā, gan blakus vieglatlētikas manēžā.

Piektdien un sestdien diķī ar ērģelīlaivu vizināsies Nīderlandes serenāžu meistars Reinīrs Seipkens. Vakaros būs muzikāli krāsainas strūklaku dejas, bet sestdienas naktī manēžā – spēļu mākslinieku Dāvida Moreno un Kristīnas Kallejas muzikāli akrobātisks šovs *Levitējošās klavieres*. Jau šodien pusdienlaikā te ies vaļā šlagerballe, rīt – pasākumi bērniem un atpūtas programma pieaugušajiem, svētdien – dzīru noslēguma koncerts.

Vairākas dienas strādāts, lai pie Māras diķa taptu skatuves, tiltiņi, karuselis utt.

Antras Grīnbergas teksts un foto, Lāsma Reimanes foto

Pirmdien, 22. jūlijā:

- Kuldīgas svētku reportāža.
- Alsungas *Dižgāļos* audzē dižborkanus.
- Alise Valtere būs logopēde.
- Vārmes vasaras sporta spēlēs.

Kas sestdien un svētdien notiks *Dzīrēs Kuldīgā*.

➔ 10. lpp.

DZINTARS: simbolizē latvietību, noder veselībā un var būt moderns. Tas atzīts par vienu no pasaulē vērtīgākajiem minerāliem. ➔ 7. lpp.

„Man ir liels gandarījums, ka varu cilvēkiem palīdzēt. Un vēl lielāks prieks, ja pasaka: „Ko mēs bez tevis darītu?”” saka Kurmāles pagasta ārsta palīdzde **SANDRA DAZARTE**. ➔ 4. lpp.

REDZĒJUMS

Katrs ņem to, kas der un patīk

Jolanta Hercenberga,
63350565,
jolantah99@gmail.com

Kuldīgā šonedēļ valda īpaša gaisotne – gatavošanās Pilsētas svētkiem un nu pati svinēšana. Jau vairākas nedēļas iepriekš tas daudziem licis sarosīties un diezgan krietni mainīt ierasto ritmu. Pilsēta ietērpās svētku rotā, tapa dekori parkos un ielās, tirgotājiem tika iezīmētas vietas, pašdarbniekiem mēģinājumi notika daudz intensīvāk, svētku organizatoriem, visticamāk, pierē ievilkās rūpju rievā, kas no tās izzudīs tikai pirmdienas rītā. Ēdināšanā, viesu izmitināšanā, atkritumu savākšanā un citās nozarēs strādājošie gatavojās spraigam darbam.

„Nav jēgas šķendēties par to, kas ir citādāk, nekā gribētos.”

Uzņēmumu darbinieki, domubiedru grupas gatavojas tradicionāli atraktīvajam gājienam – top tērpi, saukļi. Tā ir brīnišķīga kolektīva saliedēšanās, kas rosina visiem paskatīties vienā virzienā un sajūties kā komandai neoficiālā gaisotnē. Svētku gaidīšana reizēm ir tikpat nozīmīga kā kulminācija, kurā izbaudām izdarītā augļus un saņemam pozitīvas emocijas kā ikreiz pēc laba darba.

Un šodien svētku virpulis iegriežas! Cilvēku straumes plūst pa ielām un pagalmiem, ne viena vien kuldīdznieka mājā ciemojas no tālienes atbraukušie radi un draugi. Tirgotāji ielās sākuši piedāvāt

preces, karuseļi Pilsētas estrādē sākuši griezties. Mums, kuldīdzniekiem, šis spraigais pasākums ik vasaru pašā tās viducī gan patīk, gan nepatīk, bet vienaldzīgs nav nevienam. Cits rauc degunu par tādu kņadu klusajā mazpilsētā un no tās bēg, cits paliek, bet tīņoņas par ierastā miera traucējumu, tomēr vairums ar prieku uzņem gan šo gaisotni, gan pārbaģātās iespējas apmeklēt interesantus pasākumus.

Svarīga ir katra paša attieksme. Jo, respektējot ārējo rosību, savas pāris dienu gaitas varam plānot paši. Nav jēgas šķendēties par to, kas ir citādāk, nekā gribētos, un tāpat nav maināms. Dzīvojam sabiedrībā, ir reizes, kad jāiejaucas, bet citreiz jābūt elastīgam – nevajag visu pasauli vienmēr pārkārtot pēc savas saprašanas. Pietiek, ja no piedāvātā katrs paņemam to, kas mums der un patīk, un ignorējam to, kas neiet pie dūšas.

Nesen redakcijā kāds vīrietis izteicās, ka Kuldīgas apļu krustojumos apstādījumi esot neglīti. Pasteltonus, kas dominē dobēs un kuri man patīk, viņš nokritizēja. Man, to klausoties, iepletās acis! Man tie šķiet ļoti skaisti un gaumīgi. Tas kārtējo reizi atgādināja par mūsu daudzveidību un atšķirīgo dzīves uztveri. Lai visiem šī nedēļas nogale piepildīta patīkamām izjūtām!

MANUPRĀT

Kā pareizāk?

Kuldīgas novada domes deputāti lauza galvas, vai ir pareizi skolēnus par labiem mācību rezultātiem stimulēt ar naudu. Vieni ir *par*, citi kategoriski *pret*, citiem, pieļauju, vienalga. Godīgi sakot, arī man nav viedokļa. Vakar, šķirojot vecus dokumentus, atradu radinieku liecības un burtnīcas – pirms 50 gadiem un senāk cītīgi aizpildītas. Pārsvarā tajās lepnī vīd piecinieki – augstākā loka nopelnāmā atzīme. Par šādām sekmēm, iespējams, varēja nopelnīt vasaras atpūtu kādā slavenā pionieru nometnē, grāmatu, goda rakstu, kas pasniegts visas skolas priekšā, protams, arī vecāku uzslavas. Naudu? No skolas noteikti ne, domāju, arī no vecākiem ne. Laiki ir mainījušies. Tagad bērni īpaši nestreso par neizpildītu mājasdarbu vai sliktāku vērtējumu. Laikā, kad katrs skolēns ir zelta vērtē, pat skolas pastāvēšanas vērtē, daudzus neuztrauc risks tikt atskaitītam par to, ka tiešais pienākums – mācīties – nav izpildīts. Un naudu viņi pieraduši saņemt arī par to, ja regulāri saklāj gultu, kur nu vēl tad, ja palīdz dārzā vai ienest malku. Tad jau laikam jāmaksā arī par desmitniekiem skolā.

Inguna Spulniece,
tāl. 63350565, inguna.spulniece@kurzemnieks.lv

LASĪTĀJS VAICĀ

Stiklu savāks vienu reizi

Kuldīgas novadā tiek reklamēta uzņēmuma *Eco Baltia vide* un *Latvijas Zaļā punkta* akcija *Stikla šķiratlons*. Lasītāji vēlējas zināt ko vairāk.

Cik stikla vajag, lai pēc tā brauktu pakaļ? Vai tā ir vienas reizes akcija, vai minētais telefona numurs būs aktuāls arī pēc gada? Vai var nodot tikai taru (pudeles un burkas), bet nevar – logu un mēbeļu stiklu, vāzes u.tml.? Vai tas ir bez maksas? No kurienes ieradīsies savācēji? Vai mašīna gatava iebraukt arī pa sliktiem ceļiem attālākās mājās laukos? Kur viss tiks aizvests?

Atbild *Eco Baltia grupas* sabiedrisko attiecību projektu vadītāja Daiga Buča: „*Stikla šķiratlons* notiek pirmo reizi un visu gadu dažādās pašvaldībās. Laiks tiek izziņots konkrētajā pašvaldībā: gan pieteikšanās termiņš, gan izvešanas datums. Vadoties pēc šī gada rezultātiem, tiks izvērtēta iespēja turpināt nākamgad. Šogad katrā pašvaldībā *Stikla šķiratlons*

viesosies vienu reizi. Tāpēc aicinām iedzīvotājus pieteikt bezmaksas stikla taras izvešanu vai mudināt pašvaldību akcijai pieteikties. Var nodot nevajadzīgās burkas un pudeles, jo, kā rāda pilotprojekts pērn Pļaviņu novadā, taras uzkrājums daudzām mājāsaimniecībām ir reāla problēma. Stikla pudeles un burkas ir pārstrādājamas jaunā iepakojumā. Tā kā logu un mēbeļu stiklam un citiem izstrādājumiem ir atšķirīgs ķīmiskais sastāvs, tos nedrīkst likt kopā ar iepakojumu, jo tad materiāls tiek sabojāts un pārstrādei nav derīgs. Logu un mēbeļu stiklu var nodot šķirošanas laukumos, bet trauki, vāzes utt. jāizmet sadzīves atkritumos. *Stikla šķiratlona* mērķis ir samazināt daudzumu, kas nav noteikts, taču, lai process būtu ekoloģisks un ekonomisks, aicinām pieteikties tos, kuri ar nevajadzīgo taru uzkrājuši vismaz dažus maisiņus vai kastes. Akcijas mērķis ir palīdzēt atbrīvoties no tā, ko paši šķirošanas punktos nevar nogādāt transporta trūkuma vai lielā apjoma dēļ. Iedzīvotājiem

• Kuldīgas novada iedzīvotāji var pieteikties līdz 29. jūlijam.
• Jāzvana SIA *Eco Baltia vide* pa tālr. 26154123 vai jāraksta e-pastā: stikls@ecobaltiavide.lv, jānorāda adrese, tālrunis un aptuvenais taras daudzums.
• Speciālais transports norādītajās vietās to paņems 10. augustā. Tarai jābūt maisos vai kastēs un pieejamā vietā.
• Katra adrese piedalās loterijā, bet 30 eiro dāvanu karti saņems tas, kurš būs nodevis visvairāk (kg).

par to nav jāmaksā, un aizvešanu organizē *Eco Baltia vide*. Ja vajag, tiek veidota sadarbība ar atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumiem. Transports dodas pie visiem, kuri akcijā pieteikušies, bet izvešanas dienā iepakojums jānovieto mūsu transportam pieejamā vietā. Ja ceļš ar smago transportu nav izbraucams, lūdzam nogādāt tuvākajā punktā, kur var piebraukt. Savāktais tiek nogādāts uzņēmuma *Eco Baltia vide* otrreizējo izejvielu šķirošanas rūpnīcā Rumbulā, pāršķiroti un nonāk pārstrādes rūpnīcās.”

Iveta Grīniņa

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Pelčos šonedēļ nodedzināta prokurora un viņa dzīvesbiedres automašīna. Ko par to domājat? Vai policija varētu šo noziegumu atklāt? Vai Kuldīgas novadā dzīvot ir droši?

Alda Januša, skolotāja: – Traģiski un nepatīkami. Kā mazpilsētā tas var notikt? Varbūt kādam tā ir izklaide, bet ar normālu saprātu to nevar izdarīt. Iespējams, tas darīts narkotiku iespaidā. Nedomāju, ka šī dedzināšana saistīta ar amatu. Ja piemin arī iepriekšējo auto dedzināšanu, nevaru sasaistīt

prokuroru un uzņēmēju – nav cietuši vienas profesijas pārstāvji. Kāds grib izrādīties: „Re, kā tas notiek! Re, kā mēs varam!” Man gribas domāt, ka jūtos droši, jo mūsdienās ir tehnoloģijas, ar kurām īpašumu un pagalmu var uzraudzīt, pat esot ceļojumā. Vienīgi Pelči ir kluss ciemats – jāuzmanās. Tik mazā vietā, kur grūti aizbēgt, kāpēc neviens nerīkojās tūlīt? Kāds taču paziņoja. Nedrīkst domāt, ka tagad jābaidās, bet nevaram izslēgt to, ka pie mums arī ļaundari dzīvo, kas izlūko un izseko.

Inta Jansone, mājāsaimniece: – Esmu tikai feisbukā lasījusi par dedzināšanas gadījumiem. Par to var domāt dažādi: var būt negadījums, var būt arī ļaunprātība. Es nezinu, vai bija domāts mašīnu nodedzināt arī dzīvesbiedrei, iespējams, tikai prokuroram. Ja viņš agrāk bijis policists, noteikti šo lietu atklās un pārdarītājus meklēs. Nav jau tā kā parastam cilvēkam. Es pati jūtos droši.

Terēze Smirnova, pensionāre: – Domāju, ka tā bija ļaunprātība, varbūt personīga atreibība. Grūti pateikt. Varbūt saistība ar to kontrabandu, kad cigaretes par vairākiem miljoniem ievada un atrada. Nu, patīkami jau nav, ka tie gadījumi atkārtojas. Tā kā pa naktīm nekur apkārt nestaigāju, jūtos droši, bet es domāju par jauniem cilvēkiem. Piemēram, aiziet uz kafējnicu vai veikalu, un nevar jau prognozēt: kaut kas uzsprāgst – ar to ir, kā ir. Kaut kā viņi nevar atklāt. Bet gribētos, lai tas tiktu izdarīts.

Regīna Švarca, pensionāre: – Diezgan traki, ka tā notiek. Eiropā tādu gadījumu esot daudz. Man policijai nav ticības, jo nevar neko atklāt. Manuprāt, tā bija ļaunprātīga dedzināšana. Kuldīgas novadā dzīvot nav tik traki, mani tas

neskar, vienkārši briesmīgi, ka Latvijā tā notiek. Es ceru, ka policija būs aktīvāka un zinošāka. Šaubos, vai šoreiz atrisinās. Es tiku apzagta, parādīju, kur kāpts pār sētu utt., bet negribēja pat ierosināt krimināllietu. Zinu arī, ka Kabilē notikušas daudzas neatrisinātas lietas.

Agnese Kušnere, aprūpētāja: – Domāju, ka tā bija ļaunprātība. Laikam kādam ne to piesprieda. Es Kuldīgā jūtos droši – man nav, par ko uztraukties. Domāju, ka policija šo lietu noteikti atrisinās. Kaut kad jau tas notiks.

Oļegs Gologuzovs, anesteziologs: – Ja jau nodedzināta, tad ļaunprātīgi, un tamdēļ ir policija – lai tā par to domā! Pēdējā laikā mašīnu dedzināšanas bijušas tikai divas, bet, ja salīdzina, tumšajos deviņdesmitajos pa labi un pa kreisi slepkavoja. Iespējams, tas saistīts ar krimināllietām. Ja viņi ar visām kamerām nav atraduši kafējnicas *Goldingen Room* auto dedzinātāju, tad šeit diez vai atklās, ja vien kāds nepačukstēs, ka dzirdējis vai redzējis. Un, ja tas ir Ābeļciems, tur jau kameru nav. Skaidrs, ka pušēļi tie nebija, – varēja būt kāds pasūtījums pret prokuroru. Katrā ziņā kaut kas nopietns.

Elīna Elza Kļava, Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Karuseļu valdnieks astotajā paaudzē

„Es Latviju pazīstu labāk nekā dzimto Čehiju. Tur zinu savu Prāgu un apkārtni 50 kilometru rādiusā, bet šeit kopš deviņu gadu vecuma esmu izbraucis visas maliņas,” atzīst SIA *Mūsu Ko* īpašnieks Oskars Jungš, kura atrakciju parks festivālā *Dzīres Kuldīgā* ir neatņemama sastāvdaļa.

Kopš pirmdienas Estrādes parkā uzbūvētie karuseļi izskatās tie paši gadiem pierastie, tādēļ *Kurzemnieks* devās izjautāt par jaunumiem.

PĀRBAUDA KATRU SKRŪVI

No Lietuvas atvesta pilnīgi jauna, ekstrēma atrakcija. Visus karuseļus pirms iedarbināšanas pārbaudot tehniķis. Tas pārlicinoties, vai pārvešanas laikā kādas detaļas nav bojātas. „Tehniķis ir neatkarīgs – no malas. Dažreiz gadās, ka pārbraucienos kāds sīkums salūst. Jau paši cenšamies visu salabot laikus. Kuldīgā ir lieli svētki, specifiska situācija, tādēļ iekārtojamos un karuseļus pārbaudām jau no nedēļas sākuma,” stāsta Oskars.

Iekārtas tiek pirktas speciālās rūp-

nīcās. „Izvēlamies tāpat kā mašīnu – skatāmies, pēc kā lielāks pieprasījums. Mums pārsvarā ir ģimenes atrakcijas, bet tās jaunās, ekstremālās, kas šogad būs Kuldīgā, aizņemamies no citiem atrakciju parkiem.”

Kuldīgā peļņu nekad nevarot paredzēt: šogad viņa karuseļi pilsētā būs vienīgie, toties svētki par vienu dienu īsāki, un daudz atkarīgs no laika apstākļiem.

NO APRĪĻA LĪDZ OKTOBRIM

Ar atrakciju biznesu Oskara ģimene nodarbojas jau astotajā paaudzē. Sezona ilgst no aprīļa līdz oktobrim. Apkārt braukā arī jaunā saimnieka sieva un meitiņa. Ziemā tiek pavadīta Prāgā, kur karuseļi tiek remontēti, Oskars

slēdz līgumus par nākamo sezonu. Panorāmas rats divas ziemas turēts Esplanādē Rīgā, bet pārējās ierīces atpūšas. „Šogad bijām arī Lietuvā, Kauņā. Jau no padomju gadiem pierasts, ka pa Austrumeiropu braukā čehu un slovāku atrakcijas, izbrauca arī ungāri, Rietumeiropa bija holandiešu un vāciešu pārziņā,” stāsta O. Jungš.

Kuldīgā, ieskaitot pašu Oskaru, viņa sievu, tēva tēvoci un palīgus, strādā 12 cilvēku. „Gadu gaitā izveidojusies laba komanda, pārsvarā no Latvijas. Viņiem ir cits darbs, bet, kad atbraucam un aicinām, tie, kuri var, piedrojas uz divām trim dienām mēnesī.”

Inguna Spuleniece
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa
foto

„Pats labāk atpūšos ģimenes karuseļos. Ekstremālajos man uzreiz kļūst nelabi,” atzīst Oskars Jungš, kura atrakciju parks ik gadu darbojas Kuldīgas svētkos.

Prokurora īpašuma dedzināšanai – pastiprināta uzmanība

Kuldīgas rajona prokurora Ginta Mežiņa mašīnas un cita īpašuma dedzināšanas lietu iekšlietu ministrs Sandis Ģirģens uzdevis Valsts policijai (VP) atklāt ne vēlāk kā mēneša laikā. **Latvijas Republikas prokuratūra šādu ļaunprātību pret iekšlietu darbinieku vērtē kā ārkārtas gadījumu, un lietai esot pastiprināta uzraudzība.**

Jau rakstījām, ka naktī uz otrdienu Kuldīgas novada Pelču pagasta Ābelciemā dega divas automašīnas un dzīvojamās mājas piebūve. Viena automašīna pieder G.Mežiņam, otra – dzīvesbiedrei.

Latvijas Republikas prokuratūras pārstāve Laura Majevska saka:

tādi gadījumi, kad noziegums vērsti pret tiesībsardzības iestādes pārstāvi, neesot bijuši sen. Bet izmeklēšanas interesēs plašāku informāciju nevarot sniegt.

S.Ģirģens raidījumā *Panorāma* paudis uzskatu, ka šāds uzbrukums tiesībsargājošo iestāžu pārstāvim ir kļūdzošs noziegums, kas no teikti jāatklāj. Ministrs solīja, ka pretējā gadījumā VP gaidāmas rotācijas. Policija kā ticamāko versiju izvirzījusi prokurora profesionālo darbību, un VP pārstāve Madara Šeršņova sola tuvākajās dienās atbildēt uz *Kurzemnieka* jautājumiem par izmeklēšanas gaitu.

Jolanta Hercenberga

Projekts Kopa meklē līderus

Pieteikties: <http://ej.uz/pieteikumsKOPA>.
Informācija: <http://fb.com/projektsKOPA>.

Līdz 21. jūlijam projekts *Kopa* aicina Alsungas, Kuldīgas un Skrundas novadā pieteikties līderus, arī topošos, kuri vēlas savā apkaimē uzlabot dzīvi un palīdzēt organizēt risinājumu darbnīcas.

Projekts atbalstīs darbnīcu organizēšanu, būs ekspertu palīdzība, varēs piedalīties mācībās, pieredzes apmaiņā. „Pretstatā tam, lai gaidītu, ka mūsu dzīvi uzlabos kāds cits, mēs to varam paši – sadarbojoties, jo kopā ir spēks. Šis būs papildu atbalsts aktīvajiem

cilvēkiem,” uzsver triju novadu kopienu veidotāja, Kurzemes NVO centra valdes locekle Elīna Immere.

Tiks ieviestas viedo ciemu idejas, kas veicina iedzīvotāju spēju izmantot tiem pieejamos resursus un sadarboties. Ar Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai atbalstu projektu īsteno četras biedrības: *Darīsim paši!*, Pierīgas partnerība, Cēsu rajona lauku partnerība un *Zied zeme*.

Daiga Bitiniece

Apbalvot drīkstēs, bet ne no budžeta

Domes sēdē deputātiem būs jālemj par to, lai tiktu izveidoti vienoti naudas balvu piešķiršanas kritēriji visiem Kuldīgas novada skolēniem.

Jau pirms kāda laika izglītības komisijā un arī komitejās diskutēts, kā materiāli stimulēt viņus mācīties.

Deputāti vairākkārt sprieduši, cik ētiski ir maksāt par skolēna galveno pienākumu – mācīties. Dažādās skolās no atšķirīgiem finansējuma avotiem audzēkņiem par labām sekmēm tiek piešķirta atšķirīga naudas summa, bet citur šāda stimulēšana nepastāv. Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība vērsusies pie domes priekšsēdes Ingas

Bērziņas, ierosinot to pārskatīt un uzsverot, ka labas sekmes ir materiāli stimulējamas. Tādēļ izglītības komisijā tika spriests, ka novadā vajadzīgi vienoti stimulēšanas principi. Sociālo, izglītības un kultūras lietu komitejā deputāti neatbalstīja naudas balvas no pašvaldības budžeta, bet piekrita ļaut skolām izmantot, piemēram, absolventu un vecāku veidotos fondus vai ziedojumus konkrētām mērķim.

Izglītības nodaļas vadītāja Santa Dubure šādu iniciatīvu aizliegt

negrasās, bet nedrīkst būt tā, ka par tādiem pašiem panākumiem mācībās viens nesaņem neko, bet cits saņem neadekvāti lielu summu. Viņa uzrunājusi skolas, lūdzot līdz 1. augustam iesniegt priekšlikumus, par kādām sekmēm un kādas summas varētu naudas balvās būt. Katras skolas ziņā paliks tas, vai šim mērķim atrasts finansējums. Tas nozīmē: ja kāda skola pret naudas balvām iebilst, tā drīkstētu tās arī nepiešķirt.

Inguna Spuleniece

No Kabiles līdz Krogsētām ceļš atjaunots

Ceļa Tukums–Kuldīga posmā no Kabiles līdz Krogsētām (63. –75,49. km) pabeigta jūnija sākumā saktā virsmas apstrāde, un satiksmes ierobežojumi ir noņemti.

Pirms tam aizlietas plaisas un likvidētas bedres. Virsmas apstrāde ir asfalta saglabāšanas metode uz ceļiem ar nelielu intensitāti. Uz tā tiek izlieta bitumena emulsija un izbērtas sīksķembīņas, kas pielīp. Pēc tam ieviests

ātruma ierobežojums, kamēr transports akmentiņus piebrauc un ir izveidots stingrs segums. Darba izmaksas ir 341 tūkstotis eiro (ar PVN), to paveikusi SIA *Strabag*.

2011. un 2012. gadā šajā posmā

ceļš pārbūvēts. Ik pēc astoņiem vai desmit gadiem asfaltētie ceļi jāatjauno vai ceļiem ar mazāku satiksmes intensitāti jāapstrādā virsma. Nomainot virskārtu, ceļš var kalpot nākamās 8–12 gadus, informē *Latvijas Valsts ceļi*.

Veikalā Maxima mācīsies ugunsdrošību

Piektdien, 26. jūlijā, Kuldīgas veikalā *Maxima*, Mucenieku ielā 24, darba laikā norisināsies ugunsdrošības mācības.

Veikala darbību tās būtiski neietekmēs, informē SIA *Maxima Latvija* komunikācijas vadītāja Liene Dupate-Ugule. Vienlaikus uzņēmums atvairinās par neērtībām un aicina pircējus būt saprotošiem, ja tādas tomēr rodas. Jūlijā šādas mācības notiek 29 veikalos *Maxima* visā Latvijā.

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

„Dažreiz zāles pat nevajag”

„Cilvēks savā vietā. Ko mēs bez viņas darītu?” tā par Kurmāles pagasta ārsta palīdzi, feldšeri Sandru Dazarti saka Vilgāles iedzīvotāji.

DOMĀJA: PASTRĀDĀS GADU

Sandra nāk no Ziemeļvidzemes – no Valkas: „Pēc medicīnas skolas mani nosūtīja uz šejieni. Negribēju pēc mācībām atgriezties mājās un tieši domāju, ka gribētu doties uz Kuldīgu, jo man šī pilsēta patika.

1983. gada aprīlī sāku strādāt Vilgālē kopā ar māsiņu Ainu Renci. Viņa daudz palīdzēja, jo strādāt ar dokumentiem pēc skolas nemācēju. Īstenībā visu iemācās, tikai darot, jo skola iedod sapratni par to, ko darīsi. Vienam iesākt grūti, tāpēc liels paldies Aina – viņa mudināja mācīties tālāk par dakteri, bet es negribēju, jo man šajā amatā patīk. Atceros, ka domāju: pastrādāšu gadu un došos atpakaļ uz Rīgu, jo šķita, ka te ir klusi. Man toreiz bija 19 gadi. Bet iepazīnos ar vīru Juri un paliku uz dzīvi. 1985. gadā piedzima meita Sintija, tad neilgu laiku biju mājās, vēlāk kļuva par audzinātāju bērnudārzā *Kamenīte*.

90. gados mani uzrunāja bijušais pagasta vadītājs Juris Štorhs – atkal esot jāiet par feldšeri. Baidījos atsākt, jo ilgi nebiju strādājusi, tomēr 1997. gadā darbu doktorātā atsāku. Tagad strādāju kopā ar dakteri Ēvaldu Upenieku un par viņu varu teikt visu to labāko – labs darba devējs.”

„TAS IR MANS AICINĀJUMS”

Beidzot skolu, S.Dazartei nesot bijis šaubu, ka viņa vēlas

Ārsta palīdze Sandra Dazarte priecājas, ka palikusi uz dzīvi Vilgālē un izvēlējusies tieši šo profesiju.

apgūt medicīnu: „Vecāki un vecmamma protestēja, jo tas ir smags darbs. Bet es zināju, ka tas ir mans aicinājums. Kādreiz padomāju: ja šeit nestrādātu, tad tiešām nezinu, ko darītu. Man darbs ar cilvēkiem patīk, un bieži viņi nāk pie manis vienkārši parunāties. Cits atnāk, jo slikti jūtas, bet ar sarunu kļūst vieglāk. Dažreiz pat nevajag zāles. Man ir ļoti liels gandarījums, ka varu cilvēkiem palīdzēt. Un vēl lielāks prieks, ja pasaka: „Ko mēs bez tevis darītu?” Nevienam brīdī nenozēloju, ka šeit paliku.”

PAR VESELĪBU ATBILDĪGI PAŠI

S.Dazarte spriež: „Tagad jau var teikt, ka medicīnā kaut kas mainās nevis pa gadiem, bet pa mēnešiem. Atceros, ka šprinces

bija jāizmanto vairākas reizes, – tas bija ārprieks! Tagad viss ir vienreizējas lietošanas. Darba specifika ļoti mainījusies: kādreiz bija daudz procedūru, tagad cilvēki pārsvarā lieto zāles. Pagastā strādāt ir vieglāk, jo visus daudz labāk pazīstu. Dzīvojot laukos, jūtos kā lielā ģimenē. Viens par otru visu zina, un viens par otru uztraucas – tas ir mīli. Es novēlu, lai visiem ir laba veselība. Ir tādi cilvēki, kuri domā, ka to veselību var iedot dakteris, bet īstenībā par to esam atbildīgi mēs paši.”

BRĪVO LAIKU PAVADA CEĻOJOT

Sandra stāsta arī par ģimeni: „Man ir divi bērni – Sintija un Andris – un mazmeitiņa Vikto-

Viens no Sandras vaļaspriekiem ir ceļošana. Šī fotogrāfija šogad tapusi Gruzijā.

rija. Sintija Kuldīgas bērnudārzā *Bitīte* strādā par audzinātāju, Andris apguva galdniecību un pašlaik strādā Vācijā. Viktorija sāks mācīties pirmajā klasē. Mums patīk visiem kopā svinēt svētkus.”

S.Dazarte atklāj, ka viņai daudz vaļasprieku: „Ļoti patīk ceļot. Kādreiz braucu vienu reizi gadā, tagad jau divas. Pagājušajā vasarā biju Turcijā un Itālijā, šogad – Gruzijā, augustā braukšu uz Ukrainu. Man patīk lidot, bet arī braukt ar autobusu – tad var redzēt apkārtni. Neizpaliek braucieni arī pa Latviju. Patīk iespaidus iemūžināt un pēc tam attīstīt bildes, lai var vēlāk atcerēties, kas piedzīvots.

Ceļojums uz Gruziju radīja nostalgiju par padomju laiku. Tur

vēl aizvien brauc ar žiguliem, pa ielu staigā govīs un cūkas. Arī viņi vēlas iestāties Eiropas Savienībā, bet mēs teicām – labāk ne, jo tad arī pie viņiem viss būs pareizs. Bet tagad tur ir pļavas, veci traktori, un tieši ar to viņi piesaista ekskursantus no visas pasaules. Ceļojot esmu iepazīnusi sevi – man bail no augstuma, bet tagad cenšos bailes pārvarēt. Vēl man patīk iet pirtī un nūjot, apmeklēju arī vingrošanas grupu. Kādreiz spēlēju teātra pulciņā. Vēl man patīk lasīt literatūru par psiholoģiju, un dažreiz izlasu kādu romānu.

Manī ir miers, un savu dzīvi es baudu. Šodiena zināma un skaidra. Ja kaut ko vēlos un pie tā piedomāju, tas ātri vien piepildās. Pašai par to jābrīnās.”

Rīt jālaižas peldus

Sestdien, 20. jūlijā, 13.00 Kurmāles pagasta Vilgāles ezerā tradicionāli notiks sacensības *Peldam Vilgālē*. Par gatavošanos stāsta galvenā tiesnese Dzintra Freimane un peldētājs Raitis Valters.

SVARĪGĀKAIS IR PIEDALĪTIES

Kuldīdzniece Dz.Freimane: „Sacensības notiks ceturto gadu. Salīdzinot ar citām, mūsējās vairāk domātas tautai. Galvenais, lai iesācēji mēģina un nebaidās. Viņi redzēs, kā peld arī profesionāļi, un piemērs ir pats labākais. Prieks, ka Kurmāles pagasts šo pasākumu labi organizē, un peldētāji no visas Latvijas te brauc tāpēc, ka viņiem patīk atmosfēra.

Ceru, ka bērnus nenobaidīs vēsais laiks. Profesionāļiem laika apstākļi nav tik svarīgi, bet bērniem, kuri nav bijuši 16–17 grādu siltā ūdenī, tas var šķist pavēsi. Bet tāpēc ir īsā distance – var ātri nopeldēt un saģērbties. Ezers atšķiras no baseina vai Ventas, jo galva jātur augstāk. Pagājušajā gadā bija lieli viļņi, un iesācējiem tā ir atšķi-

Gatavojoties peld sezonai un sacensībām *Peldam Vilgālē*, vasaras sākumā ezermalā atjaunota laipas sauszemes daļa: soliņi, galdiņi un pārgērbšanās kabīnes.

rība. Dalībnieku katru gadu kļūst vairāk, un gribētos, lai peldētāju ir

Kuldīgas Pilsētas svētku laikā, un tiesnese saka: peldēšanu var apvienot ar pilsētas apskati.

„Kopš Kuldīgā ir baseins, cenšos peldēšanu popularizēt,” turpina Dz.Freimane. „Tas vajadzīgs, lai uzturētu veselību un pārbaudītu savas spējas. Mācu gan to, kā otram palīdzēt, ja slīkst, gan to, ko darīt, ja tevi kāds sļicina. Latvijā ļoti daudzi nejutās droši un peld nepareizi, tāpēc arī slīkst. Svarīgi iemācīties peldēt pareizi un brīvi. Vajadzētu ūdenī orientēties tikpat labi, cik uz ielas. Kuldīgā tagad ir baseins, un, ja visi bērni neprot peldēt, tas ir liels grēks.”

ŪDENĪ CAURU GADU

Aktīvais peldētājs R.Valters stāsta: „Peldu gan ziemā, gan vasarā. Vasarā cenšos katru dienu,

kad esmu Kuldīgā, tad braucu uz Nabes un Vilgāles ezeru, uz Ventu. Jācenšas peldēt katrā vietā, kur vien var. Kuldīgā peld daudzi, arī pensionāri, un tas ir labi.

Ideja par sacensībām atklātos ūdeņos nākusi no Igaunijas, jo tur tādas notiek gandrīz katru sestdienu un svētdienu. Tur cilvēki peld daudz garākas distances. Agrāk braucu uz turieni, bet sapratām, ka jāriko šeit. Nākamnedēļ sacensības notiks Brocēnu novada Cieceres ezerā. Pēc tam būs piecu kilometru peldējums Lielupē, to rīko Gustavs Zālītis – vienīgais latvietis, kurš bez apstājas nopeldējis no Kolkas līdz Roņu salai.”

Lāsma Reimane
Sandras Dazartes arhīva un
autores foto

Kartupeļa brīnišķīgais ceļojums

Imanta Ziedoņa fonda Viegli pasākumā *Kartupeļu ziedonis* Kuldīgā šim kultūraugam veltītu semināru organizēja Padures pagasta uzņēmums *Amazone grupa*. Kartupeļus audzē tās SIA *Upeskalni AB*, un liela daļa tiek pārstrādāta *Ādažu čipsos*. Par šo dārzena vēsturi stāstīja Agrosursu un ekonomikas institūta zinātniece Ilze Skrabule, par kartupeļu kongresā Peru redzēto – atveseļošanas laboratorijas vadītāja Ilze Dimante.

Kartupeļu ziedi ļoti patikuši Francijas karalienei Marijai Antuanetei – gan viņa, gan galminieki ar tiem rotājuši frizūras un tērpus.

Pimpuli, topuļi, pentupeļi

To, ka latviešu ēdienkartē kartupeļi ir ļoti svarīgi, apliecina daudzie apvidvārdi. Literāri tos saucam par kartupeļiem, bet Kurzemē plaši lieto vārdu *rāceņi*. Vidzemes vidienē – *tupeņi*, Latgalē – *bulbas*. Taču vēl tiek saukti par guļbām, bulvām, karpelēm, kartupeļiem, tupelēm, topuļiem, pimpuļiem, pampāļiem, pentupeļiem, ķēpuļiem, rācīniem. Gan jau ir vēl kāds nosaukums, kurš te nav minēts.

Speciālistiem bija noderīgas lekcijas par audzēšanu, šķirņu selekciju, augu aizsardzību, pārstrādi un uzturvērtību.

VĒRTĀKI PAR ZELTU

Kartupeļi tagad aug gandrīz visur, kur vien dzīvo cilvēki, izņemot Grenlandi un Āfrikas vidieni. Par dzimteni tiek uzskatītas Dienvidamerikas valstis Peru un Bolīvija, kur kādreiz pletās Amerikas lielo civilizāciju teritorija. I.Skrabule uzsvēra, ka inku valstī viena no lielākajām bagātībām bijusi nevis zelts, pēc kā tik ļoti kārojuši spāņu konkistadori, bet gan kartupeļi, ko inki piejaucējuši pirms 10 000 gadiem.

Kartupelīm ir daudz priekšrocību. Augstkalnu rajonos neaug nekas cits kā tie un auzas, bet inki izdomājuši īpašu veidu, kā tos saglabāt. Augstkalnu klimats ir ļoti piemērots žāvēšanai: dienā spēcīga saule, naktīs – sals. Tā izžāvētos bumbuļus īpašās būdīnās varēts uzglabāt vairākus gadus, ar pārtiku nodrošinoties neražas laikā. Inki maluši kartupeļu miltus, kas pazīstami arī mūsdienās.

Pastāv dažādas versijas, kurš eiropietis un kurā gadā kartupeļus pirmais redzējis savām acīm. Katrā ziņā tas bijis spānietis 16. gadsimtā. Pirmie bumbuļi, ko eiropieši ieraudzījuši, bijuši dažādās krāsās gan iekšpusē, gan ārpusē un ar dziļām acīm.

Zemniekiem aizdomas radījās tas, ka kartupeļi aug zemē, gluži kā no elles izlīduši. Taču izrādījušies noderīgi kara laikā, kad labību ienaidnieks nodedzinājis un izbradājis, bet kartupeļi zemē palikuši neskarti.

GRUBUĻAINI, MAZI, TUMŠI

Interesanti, ka Ziemeļamerikā šis augs nonācis nevis no Dienvidamerikas, bet no Eiropas. Jaunatklātie dārzeni iemantojuši popularitāti spāņu flotē, jo tie jūrnieki, kuri kartupeļus ēduši, mazāk cietausi no cingas. Zinātnieki strīdas, kurš pirmais tos ievēdīs Eiropā: vai spāņi, kuri atveda no Dienvidamerikas, vai angļi, kuru pirāti aplaupījuši spāņu kuģus.

Agrosursu un ekonomikas institūta zinātniece Ilze Skrabule stāsta par kartupeļu vēsturi.

I.Skrabule uzsver, ka tie bumbuļi, kas atceļojuši uz Eiropu, bijuši pilnīgi atšķirīgi no tiem, kādus pazīstam mūsdienās. „Eiropieši no visas daudzveidības pamazām atlasīja tos, kas viņiem labāk patika, – ar gaišāku mizu un mīkstumu. Spānijā, Itālijā, Beļģijā, Vācijā un Austrijā vairāk iecienīti dzeltenie, bet Lielbritānijā un Nīderlandē – baltie. Austrumeiropieši izvēlas abus variantus.”

PRETESTĪBA BIJUSI VISUR

Jauno kultūraugu cilvēki uzņēmuši atšķirīgi: vienā vietā agrāk, citā – vēlāk. Bet pretestība sākumā bijusi visur. Zemniekiem aizdomas radījās tas, ka tie aug zemē,

gluži kā no elles izlīduši. Kartupeļi saukti par velna āboliem, daudz nāti par neveselīgu un kristīga cilvēka necienīgu pārtiku. Taču izrādījušies noderīgi kara laikā, kad labību ienaidnieks nodedzinājis un izbradājis, bet kartupeļi zemē palikuši neskarti.

Ātrāk pie jaunā produkta pieradušas nabadzīgākās valstīs, kurās lielākas problēmas ar pārtiku. Sākumā tie audzēti klosteru dārzos.

Uzturvērtība

• Kartupeļos 80% ir ūdens, taču tas ir bioloģiski aktīvs, izgājis cauri zemei, saknēm, auga šķiedrām. Cietes saturs atkarīgs no šķirnes un ir 10–22%.

• Pretēji stereotipiem kartupeļi neveicina aptaukošanos, jo visu cieti organisms nespēj uzņemt, tikai daļu. Ja kartupeļus ēd ar treknu mērci, tad gan var uzbaroties.

• Šķiedrvielas ir mizā, tāpēc visveselīgākais veids – cept cepeškrāsnī ar visu mizu. Tā zūd vismazāk vitamīnu. Kartupeļos ir daudz C vitamīna – 100 gramos puse dienas devas. Vēl ir B un E vitamīns, folijskābe.

• Ļoti veselīgi ir krāsainie kartupeļi. Faktiski notiek atgriešanās pie to pirmsākumiem. Violetajos ir antociāni – vērtīgas vielas, kas atrodas arī mellenēs un citos violetos un purpura krāsas dārzeņos un ogās. Šīs vielas ir ļoti labas redzei, un tās aizkavē novecošanos. Tiek uzskatīts, ka violetie ļoti ieteicami veciem cilvēkiem. Savukārt sarkanīgajos un oranžajos ir karotinoīdi – kā burkānos un ķirbjos.

Kā tiek izmantoti

Izņemot visiem zināmo veidu – apēst dažādi pagatavotus –, kartupeļus var izmantot ļoti daudzveidīgi, stāstīja I.Skrabule. Latvijā ir divi lieli pārstrādes uzņēmumi: *Ādažu čipsu* ražotne un kartupeļu cietes rūpnīca *Aloja-Starkelsen*. Ciete ir unikāls produkts, jo tai ir ļoti gara molekula. Farmācijā tā izmantojama kā medikamentu saistviela, tiek lietota arī polimēru rūpniecībā. No tās tiek ražoti vienreiz lietojamie trauki, kas sadalās. To izmanto papīra pārklājumos un citur.

Taču cilvēki saskatījuši lielu potenciālu. Viens no tiem bijis Vācijas ķeizars Fridrihs Lielais. Tolaik Vācija karojusi, valstī trūcis pārtikas, un ķeizars faktiski piespiedis zemniekus stādīt kartupeļus. Taču gludi tas nav gājis – bijis daudz saindēšanās gadījumu, jo sākumā cilvēki domājuši, ka jāēd virszemes ogas. Daudziem zināma teika, kā dūsmās par negaršīgajām un indīgajām ogām cilvēki kartupeļu lakstus nodedzinājuši, pēc tam zemē atrasts apcepis bumbulis, kas izrādījies pat ļoti ēdams.

FRANCIJĀ – AR VILTĪBU

Arī franču armijas ķīmiķis un dabas pētnieks Antuāns Parmentjē kartupeļiem redzējis labu nākotni, jo pats gūstā izdzīvojis, pateicoties šiem dārzeņiem. A.Parmentjē bijis pietuvināts karalim, un galms kartupeļus pieņēmis kā košumaugu, galminieki ar ziediem rotājuši sa-

vas augstās parūkas. Taču zemnieki turējušies pretī.

Agronoms pierunājis monarhu izveidot kartupeļu lauku pie pils, un tas dienu un nakti apsargāts. Pats apbraukājis zemnieku ciemus un skaidrojās, cik labs ir jaunais augs, ka katrs vis to nevarot dabūt – tikai izredzētie – un ka lauks tiek apsargāts. Kad kartupeļiem pienācis norakšanas laiks, sargi noņēmti, zemnieki pa nakti nākuši bumbuļus čiept un stādījuši savos dārzos. Tā A.Parmentjē Francijā kartupeļus iemānījis ar viltu. Tie nonākuši nabadzīgo ļaužu mājās un ātri kļuvuši par galveno pārtikas produktu Francijā un Beļģijā.

ĪRIJAS STĀSTS

Īriem ar kartupeļiem saistās gan lielākais uzplaukums, gan visbriesmīgākais periods tautas vēsturē. Īri vienmēr bijuši nabadzīgi, jo zeme piederējusi angļu lordiem, no graudaugiem tur audzētas tikai auzas, kas kā nodeva jāatdod angļiem zirgu barošanai, un pašiem bieži nav palicis nekas.

Te kartupeļi ienākuši no jūras – tos atveda zvejnieki. Īri sākuši stādīt dārzos un ieguvuši labu pārtiku. Auzas tāpat kā iepriekš atdotas, bet pašiem palikuši kartupeļi. Jaunais kultūraugs izrādījies tik labs, ka iedzīvotāju skaits strauji palielinājies, augusi labklājība un tautas veselība bijusi labāka nekā Francijā, kur kartupeļi tik plaši vēl netika izmantoti. Par nelaimi, Īri audzējuši tikai šķirni 'Lamper', kas vislabāk jutusies vietējā augsnē.

Katastrofa Īriju piemeklējusi 1845. gadā, kad no Meksikas ievazāta lakstu puve. Aizgājusi bojā pilnīgi visa raža, jo bojāti ne tikai laksti, bet arī novāktie bumbuļi. Tā tas turpinājies trīs gadus, un Īri zaudējuši apmēram pusi iedzīvotāju – tie vai nu miruši no bada un slimībām, vai emigrējuši. Vēl tagad Īrijā iedzīvotāju ir mazāk nekā

uzplaukuma gados pēc kartupeļu ieviešanas.

PALDIES HERCOGAM JĒKABAM

Uz Latviju no Hamburgas kartupeļus pirmais esot atvedis Kurzemes hercogs Jēkabs 1673. gadā. Viņš centies jauno kultūru popularizēt savu galminieku vidū un pat cienājis ar kartupeļu ēdieniem. Tas neesot īpaši izdevies, jo galminiekiem nav garšojis. Ar laiku latvieši, tāpat kā citas tautas, kartupeļus tomēr pārņēmuši, un tie kļuvuši par pamata pārtiku.

Krievijā tos ievēdīs cars Pēteris I, kurš gan ar varu, gan pierunāšanu centies ieviest zemnieku sādžās. Esot rīkoti audzēšanas konkursi, kuru uzvarētāji apbalvoti.

VISVAIRĀK – ĶĪNĀ UN INDIJĀ

Mūsdienā pasaulē kartupeļi pēc audzēšanas apjoma ir trešajā vietā – tos apsteidz rīsi un kvieši. Lielākās audzētājas ir Ķīna un Indija, kas saražo trešdaļu, tām seko Krievija. Desmitniekā ir arī Āfrikas valsts Ruanda, kur kartupeļi tiek audzēti nesen, bet ir jau novērtēti. Kādreiz lielākās audzētājas bijušas Anglija un Īrija. Latvija šajā sarakstā ir 64. vietā – mēs audzējam vairāk nekā Igaunija un Lietuva. Patēriņa ziņā gan lietuvieši mūs apsteidz.

I.Skrabule: „2008. bija Starptautiskais kartupeļu gads, kad visur notika dažādi pasākumi. Starptautiskais kartupeļu centrs atrodas Peru, kur zinātnieki tos pēta. Ir arī Eiropas Kartupeļu pētniecības asociācija. Ik pa trim gadiem pasaulē tiek rīkotas konferences. Daudzviet ir kartupeļu muzeji, tiek rīkoti svētki.” I.Skrabule acināja arī uz Valsts Priekuļu selekcijas un izmēģinājumu stacijas laukiem skatīties kartupeļu ziedēšanu.

**Iveta Grīniņa
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa
foto**

Vēl aizvien Peru, Bolīvijā un Ekvadorā aug ap **4000 kartupeļu šķirņu**. Lai daudzveidību saglabātu, izveidotas dažādas organizācijas, arī Kartupeļu parks Peru, kas piesaista tūristus un kur 9000 hektāros aug ap 1400 šķirņu.

PĒTERA IELA. Ar smaržīgiem dārziem

(Sākums 10. jūnijā. Turpmāk vēl.)

Kamēr dzīva – jādzīvo

Adresē Pētera iela 3 atrodas divas mājas, bet trešā skaitās Pētera ielā 3a. Tās vieno sakopti dārziņi, kas nemanāmi saplūst ar Estrādes parku.

Te izceļas koka namiņš – 18. gadsimta valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. To, ka ēkas vienā galā bijis vešūzis ar lielu katlu un dārzs stiepies līdz pat tagadējiem Estrādes parka rožu stādījumiem un humanitārās skolas šķūnišiem, atceras kādreizējie iemītnieki. Tagad mājā ir tikai divi dzīvokļi. Augstāvē privatizācijas laikā divi apvienoti, un tur kopš 1997. gada dzīvo Brigita un Jānis Bierīni.

LEJĀ TIKT GRŪTI

Stāvās kāpnes Brigitas kundzes dzīvi neatvieglo – tās viņa var pievarēt pavisam reti. „Mums bija dzīvoklis jaunajā mājā. Palikām ar vīru bez darba, iekrājās parāds. Frizētava *Metropolē*, kurā strādāju, nodega, *Lauktehnika*, kur vīram bija darbs, tika likvidēta. Samainījāmies uz šejieni. Te ir gan ūdens, gan tualete iekšā, vannas istaba arī,” stāsta B. Bierīna.

Viņa strādājusi par vīriešu frizieri, tad pārgājusi darbā veļas mazgātavā, bet arī tā pēc laika likvidēta. Tagad viņai ir invaliditāte: „Celim bija operācija, tad man vēl Pārkinsona slimība piemētās. Mugura sāp. Ārā iziet varu tikai tad, ja kāds palīdz.” Pie estrādes pasākumu trokšņiem esot pierasts. Savs labums, ka koncertus varot klausīties par brīvu.

UZ GALODAS, TAD UZ SIKSNAS

Salīdzinot mūsdienas ar laiku, kad strādājusi pati, Brigitas kundze nosaka: tagad jau viss privāts. Tad smejas: labi vien ir, ka savā vecumā pastrādāt vairs nevarot. Arī citām kolēģēm

vajadzētu labāk domāt par atpūtu. „Par frizieri izmācījos pie Upleju Anniņas. Man šķiet, ka viņa arī pašmācības ceļā. Kāpēc tāda izvēle? Pati nezina. Kad man bija 15 gadi, atnācu no laukiem uz pilsētu. Sākumā ēdnīcā *Paparde* vācu traukus. Izmācījos par frizieri modelētāju. Ko nu daudz modelēs! Nāca visādi klienti, arī cimperlīgi. Bārdām tolaik žiletas nebija – skuvu ar bārdas nazi, ko trinu uz galodas, pēc tam uz ādas siksnas. Tagad par trim eiro griež tādus matus, ko mēs par 20 kapeiķiem. Vešmājā sākumā biju pieņēmeņa, tad iegāju cehā. Jā, veļu mazgāt nav viegli, bet kur tad nav smagi?” atceras Brigitas kundze.

PIEKŠ NO ŽURNĀLIEM UN AVĪZĒM

Arī tālāk viņas atmiņas nav pārāk saulainas. „Mammai Vilgālē bija māja. 1990. gadā no elektrības vadiem tā nodega, lopiņi arī sadega. Mammai iedeva istabiņu Priedainē, tur saimnieks ēdās virsū, tad viņa atnāca pie mums. Šomēnes paiet divi gadi, kā aizgāja. Bija jau 88 gadi, bet aizgāja viegli,” stāsta Brigita.

„Ka būtu tā veselība! Man visu sagrāva, kad 1994. gadā brālis pakārās. Kad viņu glabāja un sedzām virsū segu, kā pieliecos, tā arī paliku. Gadiem neviens nevarēja vainu atrast. Tad vēl tas celis sāp. Un vajag vēl Pārkinsonam piemesties! Trīci, puri un dzer zāles. Reņģītes gribu uzcept, bet tad jāliek ķebļis pie plīts – nostāvēt nevaru. Panna arī smaga, rokas trīc. Bet dzīvs esi – tad jau kaut kā jādzīvo. Atpūfiesies Jāņkalnā.”

Prieku dodot žurnāli un *Kurzemnieks*: „Par presi katru mēnesi maksāju 22,60 eiro. Citi saka, ka galīgi traka. Bet ko es darišu? Ārā netieku. Bērni jau lieli. Dviņu puikām aprīlī palika 34 gadi. Viens Padurē, otrs dzīvo blakus mājā vienā pusē, meita – otrā. Var teikt, ka visi esam vienā adresē. Katram bērnam vēl pa puišēlim. Bet viņiem sava dzīve.”

Savulaik Pētera ielas 3. nama dārzs sniedzās līdz vietai, kur Estrādes parkā rozes. Tagad gar māju aug Brigitas Bierīnas stādīta un meitas Initas kopta dobīte, ko garāmgājēji bieži nesaudzē. Šopavas ar aplauzta peonija, pērn izrauts un nomests floksis.

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Klusā un zaļā Pētera iela savieno Ventspils un Smilšu ielu, piekļaujoties Estrādes parkam un caurvijot Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas ēkas. Jau pirmajos pagalmos pārsteidz smaržīgie dārziņi un draudzīgie cilvēki, kas tos rūpīgi kopj.

Pētera ielai gan ir arī savi drūmie noslēpumi. Sv. Pētera kapu zvanu tornis liecina, ka šeit bijusi kapsēta, bet piemineklis komunistiskā genocīda upuru piemiņai atgādina, ka šajā ielā, kas padomju gados nesa Dzelzs Fēliksa jeb Fēliksa Dzeržinska vārdu, atrodas nams, kurā savulaik saimniekojuši čekisti.

„Draudzīgi, bet kautrīgi”

Tā gribas teikt par kaimiņmājas iedzīvotājiem Pētera ielā 3a. Ziediem bagātā pagalmā satiktā kundze ne vārdu saka, ne fotografēties grib.

Toties stāsta, ka Brigitas kundzes meita Inita, arī citas kaimiņienes ļoti rūpējas par puķēm pagalmā.

Šī māja kādreiz esot celta veca grausta vietā padomju gados. Remonta un celtniecības pārvalde veco nošķūrējusi, bet vietā uzbūvēta tagadējā. Kaimiņi dzīvojot kā lielā ģimenē – cik kurš var, tik dara un vienmēr otram palīdz. Briesmīgi esot tad, kad notiek koncerti,

īpaši, kad pārņemot migrēnas lēkmes. Gadoties, ka kāds piedzēries pasākumu apmeklētājs salauz žodziņu. Bet viss esot pieciešams. Kopumā kundze savu dzīvesvietu sauc par mazo paradīzi ar jaukiem cilvēkiem.

Kaimiņiene Baiba Pētera ielā dzīvo tikai no 1. decembra: „Man malku atveda – visi nāca palīgā. Kā tādas bitītes strādājām! Te visi man labi.” Otrā piebilst: „Viss atkarīgs no tā, kāds tu esi pats, kā citiem sevi pasniedz. Ja pie mums ievāktos kāds rūgumpods, mēs burkšķētu pretī.”

Cik rociņa ļaujot, tik kaimiņi Pētera ielā 3a iekārtoju savu mazo paradīzi.

Labāk nekā Priedainē

Mazā Viktorija Potapenko sēž Pētera ielas 8. nama kāpnēs un pusdieno. Meitene te ērti iekārtojusi kopā ar draudzeni Katrīnu.

Abas mācoties V. Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā, bet Katrīna dzīvo citur. Jautāta, kādēļ nemācās blakus humanitārajā skolā, meitene nopietni atbild: „Mani gribēja pieteikt, bet nesanāca. Tur grūti iekļūt un jāmaksā.” Viktorija stāsta, ka ģimene uz šejieni pirms diviem gadiem pārcēlusies no Priedaines. „Te ir labi – mierīga māja. Priedainē visi dzēra un pīpāja.” Mājā gan citu bērnu nesot, tikai viens liels puisis. Viktorija iet pie saviem draugiem, tie nāk ciemos. Kopā ejot uz Mārtiņsalu peldēties. Meitene mūs aizved pie mammas Marijas Potapenko.

Arī viņa apstiprina, ka māja ir mierīga, kaimiņi – labi. Dzīvi neietekmē arī tas, ka pagrabos no 1945. līdz 1956. gadam čekisti represējuši iedzīvotājus. „Par vēsturi dzirdējuši esmu, bet īpaši daudz nezina,” atzīst Marija. Viņa strādā *Kuldīgas komunālo pakalpojumu* zaļumsaimniecībā. „Es savu darbu padaru, bet

„Celi sasiutu, kad nokritu no tēta lielā rīteņa. Nu jau nesāp,” teic Viktorija.

cilvēki jau ir dažādi. Kādam kaut kas nepatīk, pasūdzas priekšniecībai, tad arī mēs dabūjam,” M. Potapenko nosmaida.

Inguna Spuleniece
Adelīnas Paņēvicas un Jēkaba
Aleksandra Krūmiņa foto

DZINTARS – simbolizē latvietību un var būt moderns

Saules akmens dzintars, kas no priēžu sveķiem veidojies pirms miljoniem gadu, ar saulaino krāsu gammu un dziednieciskajām īpašībām cilvēku sirdis iekarojis jau sirmā senatnē. Atšķirībā no daudziem citiem dārgakmeņiem tas atzīts par vienu no vērtīgākajiem pasaules minerāliem.

BALTIJAS JŪRAS DĀRGAKMENS

Latvijas teritorijā dzintars tiek apstrādāts vairāk nekā 6000 gadu. Tas kalpojis gan kulta priekšmetiem, gan rotām. Krāsu variācija ir plaša: dzeltena, oranža, balta, sarkana, pat zaļa un zila. Attīstoties tirdzniecībai, tas vests tūkstošiem kilometru, kļūstot par Baltijas jūras apkaimes atpazīstamības zīmi. Latvijā savu atradņu nav, par lielākajām tiek uzskatīti Kaļiņingradas apgabals Krievijā, bet dienvidrietumu vēji to nes uz mūsu pusi un izskalo jūras krastā. Latvijā dzintars atrodams galvenokārt Kurzemes piekrastē – no Rucavas līdz Kolkai.

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja arheoloģijas pētniece Irita Žeiere atzinusi, ka dzintars līdzīgi kā Nameja gredzens asociējas ar latvietību.

VAR APDEDZINĀTIES

Padomju armija pirms vairāk nekā 20 gadiem Baltijas jūrā nogremdēja balto fosforu jeb tautā saukto viltus dzintaru, un bieži vien cilvēki tos neatšķir. Baltais fosfors, nedaudz pažuvis vai paberzēts, viegli uzliesmo, tāpēc jūras krastā jāuzmanās. Visvairāk tie tiek izskaloti pēc vētrām un spēcīgām vēja brāzmām. Fosforu no dzintara var atšķirt pēc tā, ka ķīmiskā viela nav tik caurspīdīga. Par viltus dzintaru izskalošanu pie Liepājas kāds cilvēks feisbukā brīdinājis vēl šogad.

JĀSMARŽO PĒC SVEĶIEM

Dzintara viltojumi parasti tiek izgatavoti no sintētiskajiem sveķiem, kas viegli drūp. Populārākās metodes, kā tos atšķirt, ir divas – likt karstā sālsūdenī vai zem ultravioletās gaismas, skaidro Latvijas Dabas muzeja vecākā mineraloģe Sanita Lielbārde. Īstajam dzintaram sālsūdenī jāuzpeld, un no ūdens vajadzētu izdalīties garaiņiem, kas smaržotu pēc sveķiem. Savukārt zem ultravioletās gaismas tam jākļūst zilam. Vēl ir tāda metode,

ka dzintara gabalu paberzē ar vilnas audumu – ja būs īsts, tad pievilks mazus papīra gabaliņus.

IZMANTO MEDICĪNĀ

Medicīnā dzintaru izmanto kā izejvielu, lai iegūtu dzintarskābi, kurai piemīt pretiekaisuma īpašības. Tā palīdz atjaunot biolauku, aktivizēt organisma procesus, normalizēt asinsspiedienu un cīnīties ar audzēju šūnām.

Dzintara krelles ikdienā iesaka nēsāt tad, ja ir problēmas ar vairogdziedzeri un sašaurināti galvas asinsvadi. Dārgakmens stimulē matu augšanu, padara jaunavīgāku ādu, nomierina nervu sistēmu, novērš galvas sāpes. Tas ieteicams cilvēkiem, kuri cieš no zema asinsspiediena, glaukomas, kataraktas un tīklenes distrofijas. Pastāv uzskats, ka dzintars spēj dzēst dažādus patoloģiskus elektromagnētiskos laukus, kas ir slimību iemesls.

„Lai būtu kā īsts dārgums”

Kuldīgas interjera un rotu dizainere

Baiba Ivanovska piepildījusi sen lolotu sapni – darina mūsdienīgas dzintara rotaslietas ar zīmolu *_abiete_*.

„Vēlējos lauzt stereotipu par dzintara rotām kā vecmāmiņas rotaslietu, vecmodīgu un kaut kādā mērā pat bezgaumīgu. Radās ideja to ietvert mūsdienīgā formā, lai izskatītos kā īsts dārgums. Lai mūsu paaudzei tā būtu vērtīga rota, ko atstāt mantojumā nākamajām,” stāsta Baiba.

Viņa taisa gredzenus un auskarus, griež un slīpē dzintaru, bet pēc viņas skicēm juveliere veido sudraba ietvaru. „Arī pati meistarklasēs mācījos juvelieres darbu, bet sapratu, ka vajadzīgi daudzi gadi, lai to darītu labi līdz niansēm. Tādēļ radās ideja par sadarbību.

Dzintars ir vienīgais siltais dārgakmens, un tā vienreizējā forma un krāsa mani iedvesmo. Visā, ko daru, man svarīgākais ir process. Ar dzintaru it kā strādāju, tomēr atpūšos. Laiks paiet nemanot, jo drīkst domāt tikai par to, kas notiek tajā mirklī: par pulēšanu, slīpēšanu, par konkrēto rotu. Ja domas aizvirzās, tad dzintars sprūk no rokām ārā un lido pa gaisu.

Dzintara rotām ierastas gludas formas, bet mani izstrādājumi ir arī šķautņaini. Āķis lūpā bija tad, kad spēju dzintaru izveidot neierastā veidolā. Zīmolu *_abiete_* radīju 2017. gadā. Dzintars ir no priedes sveķiem, bet priede latīniski ir *abiete*. Rotas ievietoju koka kastītēs, tās pasūtu no Ukrainas un iekļāju pildījumu no Anglijā ražotām samta lentēm.”

„Kad gribu atpūtināt prātu, braucu uz darbnīcu slīpēt dzintarus,” saka kuldīdzniece, dizainere un rotu meistare Baiba Ivanovska.

Rotas tiek labi pirkas. „Tas nozīmē, ka cilvēkiem patīk, ka man izdevies dzintaram piešķirt mūsdienīgu izskatu un lietojumu,” uzskata Baiba.

Vai izzūdoša profesija?

Sertificētu dzintara apstrādes meistaru Latvijā nav daudz. Viens no viņiem – Harijs Jākobsons Siguldā – stāsta, ka šo aizraušanos pārņēmis no vectēva.

„Esmu ieguvis diplomu un sarakstījis vairākas grāmatas. Viena no tām ir *Dzintars... Īsts vai viltots?* Kopš 2003. gada man ir vienīgā dzintara darbnīca Baltijā. Te cilvēki var apskatīt dārgakmens apstrādi, daudzi ierodas ar saviem dzintariem, lai pārbaudītu to patiesumu. Manuprāt, visvienkāršākā metode ir palikt zem ultravioletā starojuma lampas. Ja dzintars būs īsts, tas kļūs gaiši zils. Otra ir sālsūdens metode: iemet 130 grādu karstā sālsūdenī un nogaida. Ja sāk izdalīties ēteriskās eļļas un tas atrodas virspusē, tad ir īsts, bet, ja ar to sāk notikt kādas ķīmiskas reakcijas un tas nogrimst, tad, visticamāk, ir viltojums. Trešā metode – nokaitēta adata. Mājās uz nelielas liesmas uzkaršē adatu, līdz tā kļuvusi sārta, un iedur dzintarā. Ja uz tā paliek nospiedums, tas noteikti ir īsts, bet, ja būs plastmasa vai cits viltojuma materiāls, varēs sajust deguma smaku. Ja ir liela vēlme, savu dārgakmeni var pārbaudīt Latvijas Proves birojā, kur iedod īstu valsts sertifikātu, taču tas maksā dārgi, un vienkāršāk ir pārbaudīt pašam mājās.”

Elizabete Rublāne,
Jolanta Hercenberga
Baibas Ivanovskas arhīva, Jēkaba
Aleksandra Krūmiņa un Jolantas
Hercenbergas foto

No pārdevējas par kuģa stjuarti

„Es uz kuģi dodos kā uz darbu, bet man neapnik,” saka kompānijas Tallink prāmja *Romantika* stjuarte DAILA GRUNDMANE no Kuldīgas. Viņas uzdevums ir apkalpot klientus un uzkopt kajītes: „Tur neviena diena nav vienāda, arī nekārtība kajītē katru dienu citādāka.”

Kuldīdzniece, stjuarte Daila Grundmane uz prāmja *Romantika*.

Kā nolēmāt tur strādāt?

Pēc amata vispār esmu pārdevēja, tagad esmu *Romantikas* stjuarte. Uz Tallink kuģa strādāju divus gadus. Internetā izlasīju sludinājumu, ka meklē darbiniekus, un domāju pa vasaru piestrādāt. Pieteicos, mani paņēma uz pārbaudes braucieni. Pēc tam viņi konstatē, vai cilvēks to darbu spēj darīt, un tad dod atbildi. Drīz man zvanīja un teica, ka labprāt pieņemtu mani pastāvīgā darbā, nevis tikai uz vasaru.

Kur jāmacās, lai strādātu par kuģa stjuarti? Kādas valodas jāzina?

Divas nedēļas bija jāiziet kursi. Es mācījos Liepājas Jūrniecības akadēmijā lielajos SOLAS kursos (drošības pamatkursos – aut.), kas pašam jāapmaksā. Jāiziet arī medicīniskās pārbaudes un kursi. Tad var sākt. Un papildus, kamēr strādā, visu laiku ir visādi kursiņi.

Es runāju latviski un krieviski. Angliski saprotu, bet atbildēt gan nesanāk tik labi. Mēs esam vairākas. Bet ir jau arī roku valoda. Piemēram, man prasa, uz kuru galu jāiet, es gaiteni parādu virzienu un saku: „Go, go, go, go!” Viņi saprot, ka pa to gaiteni vienkārši jāiet tālu. (Smejas.) Un, ja vajag kaut ko zināt sīkāk, pasaku, ka sestajā stāvā ir informācijas centrs, tur visu pastāsta plašāk.

Kādi ir šī darba plusi un mīnusi?

Divas nedēļas no kuģa nenokāp-

ju. Tāpat divas esmu tur, divas – mājās. Darbdienas pait tikai uz kuģa, jo tad, kad tas stāv krastā, tūrām kajītes. Un, kad kuģis atiet, mums ir brīvais laiks – lielākoties tās ir nakts un vakari. Nu, grūti ir, jā, darbs jāpadara ļoti ātri. Man no sākuma likās: „Kas tur sevišķs – iztūrēt kajīti, podu izmazgāt? Ko tad es nemāku? Visu māku.” Darbs jādara ļoti ātri – jākustas un jādomā. Tas nav viegli, jo darba ir daudz kajīšu skaita dēļ.

Bet, protams, ir arī plusi. Vispirms jau alga – tuvu tūkstotim, par mani maksā nodokļus. Mums, darbiniekiem, katru gadu izsniedz kuponus, ar kuriem ar Tallink prāmjiem var izbraukt par 20 eiro, arī ar 50% atlaidi. Veikalos uz kuģa varam iepirkties lētāk. Man daudz no svara tas, ka tur neiztērēju naudu par drēbēm, pārtiku, elektrību, ūdeni. Pieceļos, uzvelku formu un esmu darbā. Aizgulēties arī diži nevar – pamosties un esi darbā. Kad gribu, aizeju un paēdu. To, ko nopelnu, tērēju mājās divās nedēļās. Tas ir liels pluss, jo ikdienas vajadzībām iznāk naudu tērēt uz pusi mazāk. Visam ir sava garioziņa un mīkstumiņš.

Ko teica ģimene, kad uzzināja par darba izvēli?

Dēls sākumā teica: „Mammīt, man liekas – veselība tomēr dārgāka. Varbūt tev to nevajag?” (Smejas.) Darbs ir fiziski smags, ir stress, tāpēc ātri noguru un divu mēnešu laikā nokritis par devi-

ņiem kilogramiem. Bet pēc tam mani atbalstīja, un tagad jau esmu apradusi. Ja ir ģimene, tad droši vien grūtāk – mājiņieki gaida, jāaizbrauc tomēr uz divām nedēļām. Man tas nav tik grūti, jo bērni izauguši – dēls un meita, nu jau septiņas mazmeitas. Mājās tikai kaķis Pūka.

Ar ko atšķiras kuģu un lidmašīnu stjuarti?

Lidmašīnu stjuartiem nav tik daudz jātūra, viņi cilvēkus pavada tikai lidojuma laikā. Mēs ne tikai uzkopjam, bet arī tad, kad kuģis ir krastā, stāvam pie ieejas, lai smaidīgas sagaidītu viesus uz klāja. Tā ir tā saucamā *pasadka* (no krievu val. *iekāpšana* – red.): parādām, kur jāiet, palīdzam kaut ko atrast, aiznest. Mums ir vakaros arī trīs stundu dežūras. Esam skaisti sapucējušās, skaistās formās staigājam pa kuģi, vērojām kārtību, skatāmies, kur kas notiek, vai kādam nepieciešama palīdzība. Stjuarts domāts cilvēkiem: kādam kajītē vēsi, kādam kaut kā trūkst.

Mani saista darbs ar cilvēkiem. Tur var satikt visdažādākās tautības. Kuriozi tur atgadās, man šķiet, katru dienu, jo cilvēki ir dažādi. Nu, ko tad dara uz kuģa – brauc kruīzā, bet ko daļai nozīmē braukt kruīzā? Piedzerties. Nē, protams, mērķi ir dažādi: ģimenes dodas brīvdienās, citi – darba darīšanās. Mums visu diennakti strādā apsardze, ja nu kas. Lielākoties jau brauc atpūsties, pārsvarā jaunieši. Kad brauc, tad ir iedzēršanas vakaros, visādas izdarības: kajītes sajauc, nevar atrast, grib attaisīt durvis ar bankas kartēm, izsviež gaiteni spilvenus un matračus. Ja izsviež matraci, mēs savācam. Nu, kā – ja cilvēkiem nevajag, lai gul bez tā! Bet, ja ir kautiņi vai kas tamlīdzīgs, tad saucam apsardzi, jo šādi gadījumi tomēr nav mūsu kompetencē.

Mums strādā arī vīrieši stjuarti, viņiem jādara smagāki darbi, piemēram, jāstumda konteineri, jāiet pēc pasta. Pilnā komandā jābūt 19 sievietēm un diviem vīriešiem. Protams, pārsvarā pilnas komandas nav – esam kādas 15, tāpēc arī nedaudz grūtāk, jo jāpadara vairāk, nekā paredzēts.

Vai piedalāties pasākumu rīkošanā?

Atbildīgie ir sadalīti pa departamentiem: pārtikas departaments, kruīza menedžeris, stjuartes (viesnīcas departaments). Pasākumi attiecas uz citiem. Bet mēs pašas rīkojam kopīgus pasākumus, piemēram, divi pēdējie Jaunie gadi man tikai uz kuģa bi-

Kuģa stjuartes pie kompānijas Tallink prāmja.

juši. Pasākumiem nav tik daudz laika – jāpadara darbs, divas nedēļas no vietas visu dienu jāstrādā, tad jau nogurst arī.

Vai stjuartiem ir savi pasākumi un kādas atpazīšanas zīmes?

Pazīšanās zīmju nav, zinu tikai savas maiņas meitenes. Tas ir tikpat kā dzīvot kopā ar ģimenes locekļiem, jo pusi dzīves pavadu ar viņām. Kādu brīdi pastrādāju arī uz kuģa *Izabella*, mani uzņēma draudzīgi. Tur tā ir – nevar uz kuģa strādāt cilvēks, kurš ir piepūties, dusmīgs vai neapmierināts. Visi strādā cieši kopā, pa diviem vienā kajītē dzīvo. Man cilvēks jāpieņem tāds, kāds viņš ir, nevaru pūsties, piemēram, par to, ka krūzīte nolikta tur, kur negribu. Mēs pašas esam izveidojušas tradīciju, ka pavasarī un rudenī

izbraucam ar citiem kuģiem atpūtas braucienos paskatīties, kā ir tur. Bijām uz Helsinkiem, uz Tallinu.

Vai ikdienu neapnik?

Tas viss ir savā ziņā interesanti, kā pārsteigums – atver kajītes durvis, un tur viss tā, ka nevar saprast, no kura gala sākt... Citās atkal viss atstāts solīdi. Tāds izaicinājums, un man patīk dažādība.

Elīna Elza Kļava
Dailas Grundmanes arhīva
un Jēkaba Aleksandra
Krūmiņa foto

Daila mājās ar kaķēni Pūku.

SARUNA AR JUBILĀRI

Tiecas pretī saviem mērķiem

„Saprotu, ka tagad jāuzņemas atbildība par sevi, jādomā par rīcības sekām, taču citādi šis skaitlis neko nemaina. Vecākiem tāpat vienmēr būšu maza, un arī pašai gribētos tādi būt,” saka kuldīdzniece Monta Teterē, kurai pirmdien, 15. jūlijā, apritēja 18.

PIETRŪKST DZĪVES LAUKOS

Bērība pavadīta laukos vecmāmiņas mājās. Tur meitene ieguvusi daudzas zināšanas, prasmes un iemācījusies nebaidīties no jebkādiem lauku darbiem. Lemīlējusi dabu un visu dzīvo radību. „Bērība bijusi krāsainiem piedzīvojumiem un pārdzīvojumiem pilna – kā jau ikvienam. Vislielāko prieku sagādāja cept maizi malkas krāsnī un ar rokām kult sviestu, nemaz nerunājot par īstām siena talkām,” atceras Monta. Brīvajos brīžos viņa aizrāvusies ar rokdarbiem, dzejas rakstīšanu un grāmatu lasīšanu. Paticis sportot un kopā ar vecmāmiņu vākt tēju. Viņa atzīst, ka dažkārt tā ļoti pietrūkstot.

IEDVESMA NO ĢIMENES

Monta beigusi Ēdoles pamat-

Monta Teterē Ventspilī mācās par tūrisma konsultanti, taču vēlas atgriezties Kuldīgā un šeit veidot ģimeni.

skolu un Ventspils tehnikumā mācās par tūrisma konsultanti. Viņai patīk arī fotografēt un gatavot ēdienu. Skolā viņa apmeklē kori un darbojas jauniešu pašpārvaldē, kur kādu laiku pildījusi arī skolas prezidentes pienākumus. Monta strādā par pavāra palīdzi Ventspils kafējnicā *Kupfernams*. „Daru to, kas patīk un aizrauj, jo iet uz darbu ar nepatiku nav jēgas. Tā ir tikai laika šķiešana.”

Daudzus gadus sapņi profesijai bijusi juriste vai izmeklētāja.

„Man ļoti patika skatīties izmeklēšanas seriālus. Cītīgi mācījos un interesējos par likumiem. Patika atrast likumsakarības un pamanīt sīkumus, taču ar laiku sapratu, ka visu mūžu to nevēlos darīt,” atzīst Monta.

Sevi meitene raksturo kā pozitīvu, enerģisku un aktīvu: „Esmu radoša, atvērta trakām idejām, čakla un apķērīga.” Viņa dzīvo ar domu, ka vienmēr jāizvirza mērķis un jādara viss, lai to sasniegtu: „Bet nākotnes iecerēs cenšos

nekad neizpaust, jo citi var likt šķēršļus un būt skaudīgi.” Montas lielākais atbalsts un iedvesmas avots ir ģimene un draugi.

ENERĢIJU DOD DABA

Ikdiena aizritot dažādi: „Reizēm pamostos, un lietas notiek pašas no sevis. Nekad savu dienu līdz galam neizplānoju. Zinu, ka kaut kas mainīsies.” Meitene atpūšas, skatoties filmas vai braukājot ar riteni. „Cenšos arī doties pastaigās pa meža takām. Tas

atkarīgs no laika apstākļiem un līdz ar to no garastāvokļa.” Pēc darbdienas esot patīkami iegriezties pie vecākiem un pasēdēt dārzā, kur tā vien šķiet, ka enerģija atkal atjaunojas.

Montai patīk ceļot, pagaidām valsts robežās. Tuvākajos gados viņa vēlas apskatīt kādu Eiropas valsti, bet sapnis ir aizceļot arī uz Kanādu: „Vēlos redzēt nevis pilsetas, bet tieši dabu, kas tur ir dažāda un savdabīga, kā arī daudz dziļāk iepazīt šīs valsts kultūru.”

AR MĀJAS TORTI UN KUĢĪTI

Dzimšanas dienas Monta īpaši neuzsver: „Sanākam ģimenes lokā un nosvinam mierīgi. Par godu svētkiem vecāki parasti mājās izcep torti.” Arī šoreiz meitene neko vērienīgu nevēlas, jo nākamajā dienā jānodod uz darbu, taču ar ģimeni iepļānots nosvinēt, izbraucot ar Ventspils jahtu ostas kuģīti *Hippo Campus*. „Esmu priecīga, ka dzimšanas diena ir tieši vasaras vidū, jo ir plašākas iespējas svinēt pie dabas un ar sev tuvākajiem.”

Meitene atminas, ka 15. dzimšanas dienā debesis redzējusi zibens lodi. Tas šķitīs īpašs notikums, kas vēl joprojām atmiņā.

Elizabete Rublāne
Montas Teteres arhīva foto

STĀRKA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 10. līdz 17. jūlijam piedzimušas astoņas meitenītes un astoņi puikas.

Trim zēniem un vienai meitenei vecāki vārdu vēl domā, pārējiem bērniem doti šādi vārdi: Lote Estere, Enija, Raiena, Sāra, Agnese, Sofija, Laura, Mārcis, Alekss, Krišjānis, Gustavs, Eduards.

Otrais dēls

Evita Klints un Mārtiņš Klints no Talsiem 16. jūlijā sagaidījuši dēliņu Gustavu. Šis vārds iepaticies, un citu variantu nav bijis. Vēl nevarot pateikt, kuram puika vairāk līdzīgs. Gustavs piedzimis 3330 g smags un 53 cm garš. Mājās viņu gaida 15 gadus vecais brālis Markuss.

Gaišs vārds

Inga Žuravļova un Edgars Tomaševskis no Saldus 15. jūlijā sagaidījuši meitiņu Sofiju. Mamma stāsta, ka vārdam bijuši divi varianti. „Gribēju likt Vitniņu vai Sofiju, taču Vitniņa likās tāds smags vārds, Sofija – tāds gaišs, tāpēc ielikām šo. Meitiņa līdzīga tētim.” Mājās gaida 11 gadus vecais brālis Elvis un gadu vecā Evelīna. Sofija piedzīmusi 4620 g smaga un 56 cm gara.

Šodien svin vārdadienu

Liene Adriana un Valdis Krūzes no Aizputes 15. jūlijā sagaidījuši meitiņu: 2510 g smagu un 53 cm garu. Padomā bijuši vairāki vārdi, bet, kad meitenīti ieraudzījuši, izvēlējušies Sāru, un šodien viņai jau vārdadiena. Vecāki novērojuši, ka meitiņa līdzīga abiem. Mājās mazo gaida 16 gadus vecais brālis Ritvars.

Brāļi gaida mājās

Alise un Kārlis Kociņi no Īvandes pagasta 16. jūlijā sagaidījuši meitiņu Lauru. Alise stāsta, ka vārdu izvēlējušies kopā ar vīru. Mājās jau gaidot divi brālīši: četrus gadus vecais Toms un divus gadus vecais Kristaps. Bet būšot labi – vecāki ar visu tikšot galā. „Lielais brālis teica: ja būs brālītis, tad nedraudzēsies, bet, ja māsiņa, tad draudzēsies,” smeja mamma. Laura piedzīmusi 4050 g smaga un 56 cm gara.

Lāsmas Reimanes teksts un foto

ATTIECĪBAS

Jaunajai māmiņai debatēs nav jāiesaistās

Ko darīt, ja vīramāte jaunajai māmiņai visu laiku izsaka savu vērtējumu, ieteikumus? Sākot ar vārdiem „kad mani bērni auga, tad tā nedarījām”, beidzot ar istabas iekārtojumu, bērna ēdināšanu, ņemšanu rokās, kas, viņasprāt, esot izlūtināšana. Ko darīt, lai attiecības nesabojātos, lai sadzīvotu miermīlīgi?

Inga Zārde,
psihiatre un
psihoterapeite

No vienas puses, varētu pozitīvi vērtēt to, ka vīramāte vēlas un cenšas iesaistīties. Šķiet, ka viņai ir liela vēlēšanās būt noderīgai, varbūt novērtētai kā labai vecmāmiņai. Par to varētu pateikt sirsniņu un patiesu paldies! Varētu teikt kaut ko tādu kā „Paldies, ka jums rūp tas, kā manam bērnam labāk!” vai „Paldies, ka mēģināt palīdzēt!”, vai „Es novērtēju un apbrīnoju, ka jums ir tik liela pieredze un zināšanas par bērnu audzināšanu un aprūpi! Tas jauki, ka tajā dalāties ar mani”.

No citas puses, šķiet, ka vīramātei grūti saglabāt labvēlīgu, pieņemamu klātbūtni. Noteikti arī tam ir kāds skaidrojums, bet nez vai jums tas būtu jāšķetina. Jūsu uzdevums patiešām ir būt jaukai, priecīgai, acīgai, zinīgai un jūtīgai jaunajai māmiņai. Jūs esat galvenā zinātāja un noteicēja par to, kas bērnam būtu labāk. Varat droši, bez vainas izjūtas rīkoties tā, kā pati uzskatāt par pareizu. Bez paskaidrojuma vai attaisnošanās vīramātei. Vienkārši dariet tā, kā jūtaties, kā būtu vislabāk

jums un bērnam! Jūs esat bērna māte un viņam pati galvenā (protams, arī tēvs).

Ja kāds vīramātes padoms šķiet noderīgs, ņemiet to vērā un pasakiet paldies! Citādi klusējot uzklusiet, kas viņai sakāms! Jums nav jāiesaistās debatēs, kā labāk audzināt bērnus. Ja vīramātes klātbūtne šķiet pārāk uzņēmīga, uzticiet viņai kādu uzdevumu, kas jums atvieglotu ikdienas rūpes! Palūdziet pagatavot pusdienas, sašķirot veļu, izslaucīt māju, iziet ar mazo pastaigā, lai pati varētu mazu brīdi veltīt sev, vai kaut ko tamlīdzīgu!

Noteikti varat parunāt ar vīru. Tā ir viņa mamma. Viņš var draudzīgi aprunāties un, iespējams, noregulēt distanci starp jums un vīramāti. Katrā ziņā jaunajā mammaš lomā vairojiet sevi pašpārlicinātību un vērtības izjūtu! Un izbaudiet to! Būt mammai ir tik jauki! Tas ir viens no visgrūtākajiem uzdevumiem, bet arī sniedz visvairāk gandarījuma.

20. jūlijā

TIRGUS

9.00–23.00 Pilsētas laukumā.
9.00–17.00 Liepājas ielā.
10.00–4.00 1905. gada parkā.

PILSĒTAS LAUKUMA SKATUVE

10.00 kapela *Kā ir, tā ir*.
11.00 *Suitu muzikanti*.
12.00 deju karuseli griež SDK *Kuldīdznieks*, *JDK Sprigulis*, *VPDK Bandava*, *Rīva*, *Snēpele*, *Mudurs*.
13.00 grupa *Burdons* ar dančiem un rotaļām.
14.00 Kuršēnu kultūras nama deju kopa *Diemedis*, bērnu deju kolektīvi *Čip, čip un P.M.* (Lietuva).
14.30 *VPDK Arnika* (Carnikava).
15.00 grupa *Intercity Brass Band*.
16.00 *Miers un Bērziņš* un Andris Daņilenko.
17.00 tautas muzikantu ansamblis *Tals' trimiņš*.
18.00 ansambļu *Karameles*, *Trifeles* un *Triumfs* koncerts *Kuldīgas debesis* ar instrumentālo grupu Valda Zilvera vadībā.
19.00 *Pažarnieku dixi*.
20.00 koncertā *Lelle – Kuldīgas trio*: Zigurds Turss (taustiņinstrumenti), Agnese Čiče (balss), Ralfs Grāveris (perkusijas).

PIE MĀRAS DĪKA**Dīkmalā**

11.00–17.00 Sienāžu pļavā atpūta bez viedierīcēm (bērniem).
11.00–17.00 *No rīta espresso līdz pēcpusdienas tējai* (pieaugušajiem).
11.00–18.00 *Mucas drošminieku ērā*. Viduslaiku mucu darināšana ar šovu (uzņēmums *Nu, liela muiža*). 13.00, 15.00 un 17.00 vārīšana, savilkšana, dedzināšana.
11.00–19.00 trušu parks (Kalvenes trušu muiža).
11.00–19.00 muzikālais karuselītis.
13.00 jauniešu teātra *Focus* izrāde bērniem *Ceļojums burtu labirintā*.

Mazā skatuve

11.00 pie klavierēm Zigurds Turss.
12.30 *Pārmaiņu mūzikas kvartets*: Andrejs Pogrebņaks (trompete, ģitāra), Baiba Santa Vanaga (alta saksofons), Dainis Tarasovs (mežrags), Arnita Akmentiņa (baritona saksofons).
14.30 pie klavierēm Gints Žilinskis.
16.30 *Jakob Noiman Festival Band*.
18.00 pie klavierēm Madars Kalniņš.
18.30 pie klavierēm Gints Žilinskis.

Lielā skatuve

11.30 Laura Amantova džeza kvartets: L. Amantovs (trombons), Andris Grunte (bass), Madars Kalniņš (taustiņinstrumenti), Mareks Logins (sitaminstrumenti).
13.30 Pirmatskaņojums! *Kafijas dziesmas*: kamerkoris *Rāte* un instrumentālā grupa.
15.00 diksilends *Memeland* (Lietuva).
17.30 *Miers un Bērziņš* – pasaules popmūzikas hiti.
19.00 diksilends *Sapņu komanda* un Normunds Rutulis programmā *Indriķa džeza hronika. Trauksmainie divdesmitie*.
22.00 un 1.15 *Ivars Petersons Band*.
24.00 un 2.15 *Los Pulidos*.

Vieglatlētikas manēžā

0.30 pirmoreiz Ziemeļeiropā ar vienīgo izrādi – Dāvids Moreno un Kristīna Kalleja muzikāli akrobātiskā šovā *Levitējošās klavieres* (Spānija).

Dīķī

11.00, 13.00, 14.30, 18.00 serenāžu meistars Reinīrs Seipkens ar ērģeļlaivu (Nīderlande).

Pasākumu programma sestdienai un svētdienai

22.45, 23.45, 2.00, 3.00 muzikāli krāsainas strūklaku dejas.
11.00–23.00 izbrauciens ar autokatamarāniem.

1905. GADA PARKĀ

12.00–16.00 bērniem: darbnīcas *Flaberis* un *Kosmiskā raķete*, ziepju bubuļi, labirints, minizoodārzs.
12.00–15.00 skolēnu uzņēmumu tirdziņš.
12.00–4.00 fotobūda (*Mārites fotokompānija*).
18.00–21.00 aktivitātes jauniešiem.

Uz skatuves

12.00 *Jūras akmentiņu* (Ventspils) koncerts.
13.45 Agneses Čičes vokālo grupu un solistu koncerts *Krāsainie sapņi*.
14.45 Kašera *Sapņu fabrikas* izklaide.
16.00–21.00 jauniešu grupas:
16.30 *Ede*,
17.15 *Gotfrīds*,
18.00 *Pop/rok Teens*,
18.45 *Untitled*,
19.30 *Cherry Seeds*,
20.15 *The Citizens LV*.
22.30–4.00 ballīte ar DJ Vento.
23.00 repere Viņa.
0.30 *Transleiteris*.

RĀTSLAUKUMĀ

Skaņas un mākslas instalācija *Skatuve No. Kuldīga 777*.
10.00–18.00 atvērtās klavieres.
19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00 *777 sekundes klavieru skaņas*.
00.07 koncerts *Septiņās pāri pusnaktij*: soliste Elza Rozentāle, pianiste Marika Šaripo. Smalkas uzkodas un dzērienus piedāvā Raimonds Zommers.

SV. ANNAS BAZNĪCĀ UN DĀRZĀ

12.00–17.00 pankūkas pret ziedojumu baznīcas jumta remontam.
12.00–15.00 leļļu darbnīcas.
12.00 *Čučumuizīšanas vasaras raibumi*.
14.00 *Zili brīnumi* un Aldis Kalniņš: gaisa lielgabali, raķešu darbnīca u.c.

SV. KATRĪNAS BAZNĪCĀ

12.00 jauniešu koris *Lai top!*, sieviešu koris *Gaisma* un Kuldīgas 2. vsk. ansambļi.
14.00 programma *Cilvēka dzīves stāsts uz zemes vai viens?* (Kurzemes dzejnieki un mūziķi).
19.00 *Bahs un romantika*: Inita Malnača (čells), Juris Vizbulis (tenors), Ilona Birģele (ērģeles).

KALŅU IELAS 3.NAMA PAGALMĀ**Baltās mājas dārzā**

18.00–1.00 kafējnīca *Piens*, ekspozīcija par Baltās mājas vēsturi, dizainera Dāvja Līcīša gaismas objekti, atpūtas zona ar šūpuļtīkliem un pingpongu.
12.00–14.00 darbnīca bērniem un pieaugušajiem *Radī savu nospiedumu* (Guna Raituma).
14.00–22.00 Ilzes Vanagas akvareļu darbnīca un hennas tetovējumu salons.
21.00–22.00 dziedātāja Mionia.
22.30–24.00 vinila plašu vakars *Vasaras džeza* ar Valdi Līcīti.
23.00–1.00 brīvdabas diapozitīvu nakts.

LIEPĀJAS IELAS 8.NAMA PAGALMĀ

Metro stacijas: zaļā stacija dārzā: 10.00–11.30, 16.00–17.30 darbnīca *Dārzs pilsētā* (Kristīne Celma); dizaina stacija telpās: 11.00–12.30, 15.00–16.30 darbnīca *Gudrā telpa* (Aiga Vaitkus); mūzikas stacija pagalmā: 18.00 ebreju ansamblis *Šamašim*.

SPORTA SKOLAS PAGALMĀ (Kalna ielā 6)

21.30, 22.30, 23.30 velobungu performance

Viņš ir mans kaimiņš.

PILSĒTAS DĀRZĀ**Maģiskais retro**

13.00–16.00 Latvijas Antīko automobiļu kluba brauciena *Retromance* pietura.
13.00–16.00 retro fotosalons.
13.00–16.00 lielo ziepju burbuļu darbnīca.
13.30–14.00 retro skaņuplates, Atis Bērtiņš.
14.00–15.00 burvju mākslinieks Dante Pecolli.

CITUR PILSĒTĀ

10.00–18.00 magnētiskais jauno uzņēmēju pagalmis (Kuldīgas biznesa inkubators).
10.00–21.00 Alekšupītes dīķī – ūdensbumbas (Kuldīgas aktīvās atpūtas centrs).
10.00 Dzirnavu ielā 13, 2. stāvā, – *Amber Line* zolītes turnīrs ar līnijdejojāju grupu *Line by Line*.
10.00 sporta hallē – galda tenisa turnīrs *Baltā bumba* (*Hercogs*).
10.00 Piltenes ielā 25 – jauniešu kausa izcīņa pludmales volejbolā (biedrība *Latvijas pludmale*).
11.00 šaha klubā Liepājas ielā 14 – Pilsētas svētku turnīrs (sporta skola).
11.00–13.00 Padures pagasta *Vanagos* aiz servisa *Ķirši* – mikroaviošovs (Kuldīgas aviācijas sporta klubs).
11.00–18.00 pie veikala *Mājai un dārzam* – automašīnu akustisko sistēmu pasākums *Baltic Bass Sound Fest* (federācija *Baltic Auto Street Sound*).
13.00–15.00 pie pareizticīgo baznīcas – Kuldīgas mopēdu festivāla *Dzintara istaba* finišs un tehnikas izstāde.
14.00 L.Rezevskas izstāžu zālē Mucenieku ielā 19 – tikšanās ar mākslinieku Muzikantu ģimeni. Muzicēs Emīls Kristiāns Muzikants un kristīgā dziedātāja, misionāre Arta Millere.
17.00 Mākslas namā – Māra Rozenfelda (akordeons) koncerts *Silueti*.
18.00 no KKC pa upi uz leju – Alekšupītes skrējieni.
18.20 no KKC pa upi uz leju – Alekšupītes karnevāls.
21.00–4.00 *Dzīru* gājiens un balle estrādē ar grupu *Mākoņstūmēji*.
24.00 salūts.

22.00–4.00 pagalmā aiz Pilsētas laukuma 4 – *Kurzemes Radio* garāžas ballīte.
22.00–4.00 pie kafējnīcas *Pilādztītis* – *Rīga Reggae* karstā videoballīte ar DJ Ziggy un DJ Refix.
23.00 Pilsētas dārzā brīvdabas kino – P.Čaikovska baleta *Apburtā princese* ieraksts (Berlīnes Valsts balets).

21. jūlijā

TIRGUS

10.00–18.00 Pilsētas laukumā.
9.00–19.00 Liepājas ielā.
9.00–19.00 1905. gada parkā.

PIE MĀRAS DĪKA**Dīkmalā**

12.00–19.00 trušu parks.
12.00–19.00 muzikālais karuselītis.
12.00 Kurzemes mediju čempionāts milzu galda futbolā (*Kurzemes Radio*).
14.00 *Braucošās klavieres*.
14.00–18.00 svētdienas labsajūtas buķete.
16.00 olu kari.
Mazā skatuve
15.00 koncerts *Visa pasaule ziedos*: Sabīne Krilova (mecosoprāns), Madara Kalniņa (klavieres), Zane Pakalne (vijole), Aija Linde (alts), Elīza Sestule (čells).
Dīķī
12.00–19.00 braucieni ar autokatamarāniem.

Lielā skatuve

18.00 noslēguma koncerts *Balādes par ziediem*: vokālā grupa *Putni*.

1905. GADA PARKĀ

12.00–15.00 piepūšamās atrakcijas *Minions* un *Kosmoss* (*Kurzemes atrakcijas*).
12.00–15.00 *Putu ballīte* ar Reini Rusku.

RĀTSLAUKUMĀ

Skaņas un mākslas instalācija *Skatuve No. Kuldīga 777*.
12.00–19.00 atvērtās klavieres. Uzkodas un dzērieni no Raimonda Zommersa.

KALŅU IELAS 3.NAMA PAGALMĀ**Baltās mājas dārzā**

12.00–16.00 kafējnīca *Piens*, ekspozīcija par mājas vēsturi, Dāvja Līcīša gaismas objekti, atpūtas zona ar šūpuļtīkliem un pingpongu.
12.00–15.00 kafējnīcas *Piens* jauno pavāru un viesmīļu skola (bērniem no septiņiem gadiem).

LIEPĀJAS IELAS 8.NAMA PAGALMĀ

Metro stacijas: dizaina stacija telpās: 11.00–12.30, 13.00–14.30 darbnīca *Nevaja-dzīgo lietu ieraudzīšana* (Kristīne Abika; līdz priekšmets, kas pārtaps mākslas darbā); zaļā stacija dārzā: 13.00–14.30 darbnīca *Dārzs pilsētā* (Kristīne Celma).

CITUR PILSĒTĀ

10.00–17.00 Alekšupītes dīķī – ūdensbumbas.
10.00–17.00 Pilsētas laukumā – DJ LB.
12.00 Liepājas ielā – *Braucošās klavieres*.

IZSTĀDES**Muzejā**

Ekspozīcijas: *Turīga kuldīdznieka dzīvoklis 20. gs. sākumā* un *Kuldīga pirms mums*. Izstādes: *Tikšanās Kuldīgā* (gleznas) un *Nianses un silueti* (Baznīcas iela miniatūrā, fotogrāfijās, video un skaņās).

Mākslas namā

ARS – medicīna un māksla.

L.Rezevskas izstāžu zālē

Tēlnieces skulptūras, Emīla Kristiana Muzikanta izstāde *Tīborda inspirācija*, levas Muzikantes gleznu izstāde *Latvija. Gadalaiki*, Tālivalža Muzikanta skulptūras.

Mākslinieku rezidencē

Leipcigas plejīste, LMA vasaras skolas izstāde *Viesmīlība*.

Pilsētas dārzā

20.VII 13.00–16.00 Latvijas Antīko automobiļu kluba brauciena *Retromance* pietura.

Vecajā rātsnamā

Artas Baltās izstāde *Skaistuma trauslā daba*. Kolekcijas dārza *Rozītes* rožu parāde.

Liepājas ielas 8. nama kāpņu telpā

Ekspozīcija *Ebreju Hercbergu ģimenes nams vēstures līkločos*.

Dizaina veikalā *Kuuld* (Baznīcas ielā 27)

Porcelāna vecmeistara Andra Vēža un keramiķa Arņa Preisa darbu izstāde.

Kalņu ielas 3.nama pagalmā

Ekspozīcija par Baltās mājas vēsturi.

Pie Māras dīka

Kuldīgas paletes plenēra *No skices līdz zīmējumam* izstāde.

MAKSAS ATRAKCIJAS

Līdz 21.VII *Jautrais lunaparks* Estrādes parkā.
19.–21.VII 10.00–19.00 vizināšanās ar zirgu un poniju Estrādes parkā (*Montepals*).
19.–21.VII 12.00 4x4 riteņu piedziņas elektrobagiji bērniem pie manēžas (SIA *Kid Motion*).
19.VII 15.00–21.00, 20.VII 10.00–21.00, 21.VII 12.00–17.00 ūdensbumbas un viļņu rullis Alekšupītes dīķī (KAAC).

PĀRDOD

Pārdod **MĀJU** Kuldīgā, Ziedu ielā 9, 46 000 EUR. Tālr. 22447206.

No Vācijas – **MITSUBISHI COLT**, 1,2, benzīns, 2005, 3 durvis, jauna TA, 1700 eiro. Tālr. 26318731.

GARĀŽU Lapeģu ielā, Kuldīgā. Tālr. 26375738.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamus skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žalūziju piedāvājums. Mucenieku iela 25, tālr. 28448638, Gravas iela 1 (Elvi), tālr. 28378818.

GRAUDUS, iekrāvējus. Tālr. 26064339.

SIENU rulonos. Piegāde cenā 24 eiro/gab. Tālr. 29185228.

Otrdien, 23. jūlijā, tirgos **JAUNPUTNUS**. Iepirks nolietotus akumulatorus. Skrundā 8.00, Sermitē 8.20, Ķikuros 9.10, Turlavā 9.20, Snēpelē 9.40, Kuldīgā 10.00, Īvandē 10.20, Ēdolē 10.30, Alsungā 10.40, Gudeniekos 11.00. Tālr. 25508665.

SIA **Vēvers** pārdod kurināmās priedes skaidu **BRIKETES** ar piegādi. Cena 125 eiro. Tālr. 26651831.

Skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 27885688.

MALKU maisos, krāvās. Tālr. 26544462.

Skaldītu **MALKU**, rakstām kvītis. Tālr. 29428876.

Ar piegādi pārdod visu veidu **MALKU**. Tālr. 29249578.

MALKU – skaldītu un klučos. Tālr. 27811870.

Skaldītu lapkoku **MALKU**: 6 berku bi – 180 EUR, 10 berku bi – 250 EUR. Tālr. 29562735.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29142702.

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 29165063.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglās **AUTOMAŠĪNAS**. Tālr. 26104984.

Baltalkšņu **CIRSMAS**. Tālr. 27811870.

MEŽUS, cirmsas, malku. Tālr. 26544462.

Craftwood PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS visā Latvijā, cena 1000–10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Tālr. 26360308.

PĒRK ZARUS šķeldošanai pie ceļa un cirmās; kā arī veicam apauguma tīrīšanas darbus. Strādājam Tukuma, Talsu, Kuldīgas, Saldus, Dobeles un Jelgavas novadā. Tālr. 26372598.

Z/š **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

Kautuve SIA **Lāses AM** Kurzemē, Vidzemē un Zemgalē pērk kautsvarā piena un gaļas šķirnes **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** un **TEĻUS** par tirgus cenām. Ir piemaksas gaļas liellopiem. Labas cenas jaunlopiem. Visiem piemaksas par daudzumu, sākot no 5 gab. Samaksa 7 dienu laikā. Transports bez maksas. Tālr. 29353243.

SIA **Kurzemes Gaļsaimnieks - BUĻĻUS, GOVIS, TELES**. Tālr. 63454845, 29427543, 26569362.

GAILENES, MELLEŅES: Kuldīgā, Planīcas ielā 7a, tālr. 24949355; Skrundā, Liepājas ielā 4, tālr. 24845242; transports pie klienta, tālr. 26284210.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakaļ. Tālr. 29886349.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 22728888.

DAŽĀDI

MODRA AUTOSKOLA rīko A, B, BE, C, CE autovadītāju kursus. Tālr. 26120089, 23071223.

JUMTU DARBI, remonts, maiņa, fasādes siltināšana, apdare, materiālu piegāde. Tālr. 25300993.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas norēķināšanu. Tālr. 29705025.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

SIA **Bērzi plus** notīra krūmu **APAU-GUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērk zarus šķeldošanai un cirmsas izstrādei. Tālr. 29150380, 26458900.

SIA **Energoparks** veic **APAUGUMU** tīrīšanu, pērk **ZARUS** šķeldošanai un koksnes skaidas. Tālr. 28813110.

Tīra **DZIĻURBUMUS**. Tālr. 29296723.

KAPU PIEMINEKĻI Dzirnau ielā 42.

PĀRDODAM:

- Skaldītu lapu koku **MALKU** ar piegādi;
- Dažādu izmēru **ZĀGMATERIĀLUS** būvniecībai.

Tālrunis 26149137.

Viss par reklāmu
Kurzemniekā!
Tālrunis 63324881.

LĪDZJŪTĪBAS

*Ai, cik grūti, māmuliņ,
Tevi ceļā pavadīt.
Vai trīs baltas smilšu sauļas
Varēs tevi sasildīt?*

/Z.Purvs./

Izsakām līdzjūtību Raivim Jasinskim un tuviniekiem, no mammas atvadoties. Kuldīgas Centra vidusskolas kolektīvs

*Ķļūst dzīvības siltums par sveci,
Kas gaismu ir beigusi liet.*

/K.Apškrūma./

Izsakām dziļu līdzjūtību Raivim Jasinskim, no mammas uz mūžu atvadoties. Bijšie darbinieki Snēpeles pagasta pārvaldē

*Noriet saule vakarā,
Sidrabiņu sijādama;
Aiziet dusēt māmuliņa
Baltā smilšu kalniņā.*

/T.dz./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ingai Špudei, no mammas atvadoties. Kuldīgas PII *Bitīte* 4. grupas bērni, vecāki un skolotāja

*Lai sapnis balts viņas dvēseli aijā
Un klusais miers ar saviem spārnēm
sedz...*

/Ā.Elksne./

Izsakām līdzjūtību Inesei un Ilzei, mammu mūžībā pavadot. Alsungas maiņas kolēģi

*No tevis tik daudz bija, ko gūt,
Tavas pēdas ir dziļas, tās nepazūd.*

/K.Apškrūma./

Izsakām dziļu līdzjūtību tuviniekiem, OSVALDU GRĪNBERGU guldot smilšu kalniņā. Mednieku klubs *Kabile*

*Saņem, labā Zemes māte,
Vienu simu māmuliņi;
Apsedz viņu silti, silti
Savām smilšu villainēm.*

/T.dz./

Izsakām līdzjūtību Aivaram Jansonam ar ģimeni, mammu smilšu kalniņā pavadot. Kaimiņi no *Ainavām, Sprīdīšiem, Saulgriežiem, Silavām, Dālderiem, Zemdegām, Ezeriem, Madarām*

*Kā putni aiziet dusēt
Gar vakara debess malu,
Tā aiziet mūsu mīļie
Uz kluso mūžības salu.*

/K.Skalbe./

Santiņ, esam kopā tavās bēdās un izsakām visdziļāko līdzjūtību, mīļo cilvēku zaudējot. Tavi kolēģi no *Circle K* Kuldīgā

*Kā negribas ticēt,
Ka cilvēks var tā –
No gaišas dienas aiziet mūžībā.*

/Ā.Elksne./

Izsakām līdzjūtību VALENTĪNA RAKOVIČA ģimenei, viņu zemes klēpī guldot. SIA *Skrunda* kolektīvs

*Ik diena – jauni ziedēšanas vārti,
Bet tavi – pēkšņi aizcirtušies ciet.
Mums paliek sirdī tavi saules vārdi
Un mīlestība, kura neaiziet.*

/K.Apškrūma./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Gvido, Raivim un tuviniekiem, tēti un vectētiņu mūžības ceļā pavadot. Galiņu ģimenes

*Tu gadus mēroji ar darbu,
Ko krietni paveikt bij tavs gods.
Ar sirsniņu un klusu rūpi,
Ko allaž centies citiem dot.*

/K.Apškrūma./

Skumjās esam kopā ar Jāni un vecākiem. Petrovicu ģimene

ČETRCĪŅA

Katru reizi arvien labāk

Trešajā *Nakts četrciņā* piektdienas vakarā V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas stadionā uzvarējusi Kuldīgas komanda *Shteins & Co*.

Otrajā vietā – *Ošenieki/Šķēde*, trešajā – *Kabile*. Sporta skola bija sarīkojusi sacensības florbolā, futbolā, volejbolā un strītbolā (miniversijā).

Komandā *Shteins & Co* apvienojušies draugi sportisti: Ričards Vēvers, Artūrs Šternbergs, Aleksis Bošjanoks, Rūdolfs Ķīvītis, Elans Vēvers, Jānis Jansons un Ričards Immers. „Mūsu komanda bija ļoti sabalansēta – kāds pārstāvis no katra sporta veida. Domāju, ka tāpēc arī uzvarējām,” stāsta R.Vēvers. „Kodols saglabājies no pagājušā gada, bet divi dalībnieki netika – pieaicinājām divus citus. Pavisam labi mums gāja volejbolā, un paveicās, ka pusfinālā to izlozējām, jo Jānis Jansons ir Latvijas izlases volejbolists. *Nakts četrciņā* mums visiem ļoti patīk.”

Lai gan piektdienas vakarā visapkārt bija dažādi pasākumi, tostarp festivāls *Ghetto Games* Ventspilī, dalībnieku skaitu tas nemazināja. „Startēja daudzi, kuri

Nakts četrciņā Kuldīgā florbola, futbola, volejbola un strītbola miniversijā sacentās 16 komandas.

piedalījušies jau iepriekš, bet bija arī jaunas sejas. Citas iepriekšējo gadu komandas apvienojušās,” sacīja organizators Ivo Solomahins. „Manuprāt, šogad izdevās vislabāk, jo esam *piešāvušies* – nebija nekādu aizķeršanos. Arī komandu konkurence lielāka.”

Antra Grīnberga, Ivo Solomahina arhīva foto

BRĪVAS VIETAS CEĻOJUMIEM NO KULDĪGAS, SALDUS, BROČĒNIEM, DOBELES:

- Latgale un folkloras šovs *Trikmiņš Piedrujā* – 3.–4. augustā,
- ražas svētki Ausekļu dzirnavās – 7. septembrī,
- Baltkrievija un senās Lietuvas lielkņazistes zeme – 20.–23. septembrī,
- atvasara Horvātijā un Bosnijā Hercegovinā – 11.–19. oktobrī.

Tālr. 26065020., www.celojumlade.lv.

JŪLIJA ERUDĪTS

Kas organizē Siguldas Opermūzikas svētkus, un kad tie notiks?

Atbildi meklējiet *Kurzemnieka* iepriekšējos numuros!

Atbildes līdz 22. jūlijam 12.00 sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv.

Atbilde: Kuldīgas novada pagastos vislielākās problēmas ar latviešiem ir Pelčos un Kabilē.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Agita Luka, Ausma Kreidere, Vita Jurenovska, Velta Višņevska, Indra Ābele, Ingars Neimanis, Mārcis Kalējs.

PA ĪSTAM GARŠĪGI
Konkursu atbalsta
gardumnica *Šarlote*.

SEN

Tēvu diena un vecmeitu nodoklis

Vīnes vīriešu tiesību aizsardzības biedrība *Justitia* pieprasījusi, lai līdzīgi mātes dienai vienu dienu gadā veltītu arī tēviem. *Justitia* nepastrīd mātes dienu, bet grib, lai līdzīgi mātei bērni cildina arī tēva nopelnus. Tēviem tiek nodarīta netaisnība, jo bērni parasti redzot tikai mātē savu labdari, tāpēc ka māte ceļot priekšā gardumus, bet bērni aizmirstot, ka tie pirkti par tēva pelnītu naudu. Vīriešu tiesību aizstāvji sola darīt visu, lai reizē ar vecpuišu nodokli uzliktu nodokļus arī vecmeiņām.

Kuldīgas Vēstnesis pirms 90 gadiem

JOKI

Farmaceite izskrien no aptiekas pakaļ pircējam:

- Jaunais cilvēks, es jums laikam kalcija gliķonāta vietā iedevu ciānkāliju!
- Es jau to izdzēru...
- Tad ātri piemaksājiet sešpadsmit santīmus!

- Tēt, vai šodien ir jauka diena?
- Kāpēc tu katru rītu man tā jautā?
- Redzi, skolotāja teica, ka kādā jaukā dienā viņa manis dēļ sajukšot prātā.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 19. JŪLIJĀ

Dienas garums – 17 st. 3 min.
Saulē lec 4.58, riet 22.01.

Naktī +12°...+13°

R Z A D
2-3 m/s

Dienā +17°...+20°

R Z A D
2-4 m/s

RĪT, 20. JŪLIJĀ

Dienas garums – 17 st.
Saulē lec 4.59, riet 21.59.

Naktī +13°...+18°

R Z A D
1-2 m/s

Dienā +20°...+21°

R Z A D
1-2 m/s

PARĪT, 21. JŪLIJĀ

Dienas garums – 16 st. 57 min.
Saulē lec 5.01, riet 21.58.

Naktī +14°...+15°

R Z A D
1-2 m/s

Dienā +24°...+26°

R Z A D
3-4 m/s

-25% METĀLA JUMTIEM

Jauns jumta segumu veikals Ventspilī

Lāčplēša iela 20, Ventspils
Tālr.: 26 447 855

Īpašais piedāvājums spēkā līdz 31.augustam

RUKKI EXPRESS

ELDITA sia

LABAS CENAS UN KVALITĀTE!

PVC LOGI
KOKA LOGI
GARĀŽU VĀRTI HORMANN
METĀLA DURVIS
DURVJU UN LOGU REMONTS

Tālr. : 26179829

Vakara iela 15, Kuldīga
www.eldita.lv

LOGUPIEGĀDE.LV

PALIELINI MĀJAS VĒRTĪBU AR VĀCU KVALITĀTES PVC LOGIEM!

PASŪTĪJUMIEM VIRS 1500 EUR BEZMAKSAS PIEGĀDE

Lai uzzinātu cenu, ienāc www.logupiegade.lv vai zvani t. 29142957

*Piedāvājam montāžu no 10 vienībām

LOGU E-VEIKALS

Kurzemnieku augustam var abonēt:

līdz 29. jūlijam

- www.abone.pasts.lv (ietaupot 71 centu),
- pasta nodaļās,
- pie pastniekiem,
- redakcijā (ietaupot 71 centu);

līdz 20. jūlijam pa informatīvo tālruni 67008001 vai 27008001.

20. jūlijā no plkst. 11:00 līdz 17:00 **nāc uz Residence Kafe Venta un meklē busiņu RAF 2203.**

Tur biļetes uz koncertzāles "Latvija" pasākumiem pērc ar 50% atlaidi, uzzini par jaunumiem programmā un noklausies Aleksandra Aleksandrova koncertu!

KONCERTZĀLE LATVIJA

f/Latvijahall @Latvijahall
Koncertzāle "Latvija", Lielais laukums 1, Ventspils

Par SPORTA PASĀKUMIEM, rezultātiem informējiet e-pastā: inta.jansone@kurzemnieks.lv!

Viss par reklāmu Kurzemniekā!
Tālrunis 63324881.

Mednieki rāda trofejas un klievē mītus

Līdz 26. jūlijam Kuldīgas Centra vidusskolas sporta zāle pārtapusi par neierastu izstāžu telpu. Latvijas Mednieku savienības (LMS) izstādē apskatāms Dienvidkurzemes mednieku lepnums – trīs pēdējo sezonu trofejas. Dažas atvestas arī no Ziemeļkurzemes.

„Šāda izstāde pie mums nav bijusi vismaz 15 gadus. Kuldīga ir Kurzemes centrs, paši esam kuldīdznieki, tāpēc šī vieta bija piemērotākā,” pastāstīja organizatori Mārtiņš Medinieks un Andris Kurcišs.

„Izstāde nes informāciju tiem, kuri ar medībām nenodarbojas. Apskatot to, veidosies izpratne, ko un kāpēc darām. Pēctecība medniecībā samazinās, un ir svarīgi, lai arī jauni cilvēki saprastu, ko darām,” skaidro M.Medinieks. A.Kurcišs piebilst: „Cenšamies parādīt, ka medības nav tikai izprieca mežā ar šaušalīgām sekām. Gribam būt informācijas nesēji un parādīt, kā ir patiesībā.”

Atklāšanā piedalījās arī LMS valdes priekšsēdis, starptautiskais medību trofeju eksperts Jānis Baumanis: „Cilvēki šeit var redzēt, kas Latvijas mežos dzīvo. Ceru, ka izstādes laikā vietējie mednieki varēs apmeklētājiem ko pastāstīt, jo bieži gadās, ka atnāk bērnu grupas, un tad, paklausoties, ko skolotāji reizēm stāsta, jāsaķer galva. Sākot ar to, ka stirna ir briedim sieva vai bērns, un nemaz nerunājot par

to, ka liela daļa nemaz nezina – brieži ragus nomet katru gadu un dažos mēnešos izaudzē no jauna. Te pie sienas ir arī nomestie, un tas daudziem ir pārsteigums,” stāsta J.Baumanis.

„Daudzi briežus dzīvē nav redzējuši, un viņiem šķiet, ka to ir ļoti maz. Šeit redzot to, kas nometīts, un izstādot, cik tad kopā šo dzīvnieku ir un kādas problēmas rastos, ja mēs nemedītu, cilvēki ir pārsteigti. Īpaši pilsētnieki nepārzina ne šos procesus, ne to, cik grūti būtu lauksaimniekam izaudzēt ražu vai mežsaimniekam – mežu, ja mēs nemedītu. Gadā tiek nometīti 50–60 tūkstoši briežu, aļņu un citu zvēru. Vai varat iedomāties, kas notiktu uz ceļiem un par cik pieaugtu satiksmes negadījumi ar dzīvniekiem?”

Dzīvniekam, ko esam nomedījuši, ar trofejām parādām cieņu – mēs ar to lepojāmies. Izstāde noder arī medību speciālistiem, jo šeit var iegūt informāciju par populācijas kvalitāti un stāvokli. Gan profesionālim, gan bērnam šeit būs interesanti,” uzskata J.Baumanis.

Latvijas Mednieku savienības valdes priekšsēdis Jānis Baumanis (pa labi) trofeju izstādes atklāšanā Kuldīgā sveic vienu no organizatoriem Andri Kurcišu.

Antras Grinbergas teksts un foto